

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА
щодо виконання річного плану діяльності
Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної
правової допомоги
на 2023 рік у I кварталі

ЗМІСТ

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками:	2
[1.1.] Забезпечення доступу до безоплатної правової допомоги.....	2
[1.2.] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж БПД	85
[1.3.] Децентралізація системи БПД.....	87

Розділ І. Основні заходи, що були здійснені за пріоритетними напрямками

БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА

[1.1.] Забезпечення доступу до безоплатної правової допомоги

04 січня 2023 року провідний фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олена Сокол провела лекцію для підоблікових Черкаського районного відділу № 3 філії ДУ «Центр пробації» в Черкаській області, щодо змісту статті 40 Кримінального кодексу України, відповідно до якої не є злочином дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками, та інформації про те, що нормативно-правові акти окупаційних сил та окупаційних адміністрацій Російської Федерації є нікчемними, не створюють жодних правових наслідків, і нікчемність цих актів не підлягає оскарженню та не може бути скасована.

БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА

15 лютого 2023 року провідний фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оленою Сокол проведено вуличне інформування для гостей та жителів міста Сміла на тему: «Правила перетину кордону в умовах воєнного стану окремими категоріями громадян».

Громадянам пояснили норми законодавства, які регулюють порядок перетину кордону в умовах воєнного стану, зокрема, чоловіками у віці від 18 до 60 років та жінками військовослужбовцями, особами з інвалідністю, дітьми, військовослужбовцями, які потребують лікування, водіями, працівниками підприємств залізничного транспорту та посадовими особами державних органів тощо.

Під час заходу відзначено, що з продовженням воєнного стану, Кабмін вніс зміни щодо правил перетину кордону громадян України. Наразі визначено деякі категорії осіб, які можуть вільно перетнути кордон, якщо в наявності є всі необхідні документи, а саме: чоловіки, зняті з військового обліку за станом здоров'я на підставі оформленої інвалідності або за рішенням медичної комісії

щодо непридатності до служби; тимчасово непридатні до військової служби за умови тимчасової непридатності до військової служби строком до 6 місяців виїзд дозволено за наявності підтвердних документів. Це можуть бути довідки про інвалідність або висновок військово-лікарської комісії; батько трьох і більше дітей віком до 18 років, в тому числі від різних шлюбів. Для перетину кордону необхідно мати свідоцтва про народження, про шлюб, рішення суду про розірвання шлюбу, рішення органу опіки або посвідчення батька багатодітної сім'ї. Можна й показати нотаріально засвідчені копії; батько, який сам виховує дітей до 18 років. Прикордонникам треба показати свідоцтво про народження, свідоцтво про смерть матері, рішення суду про позбавлення матері батьківських прав, про визнання матері, яка зникла безвісти, або про оголошення матері померлою; чоловіки з інвалідністю I-III групи за наявності довідки за формою № 157-1/о, посвідчення, що підтверджує відповідний статус, пенсійного посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги; чоловіки, які супроводжують осіб з інвалідністю I, II, III групи; чоловіки віком від 18 до 60 років можуть виїхати за кордон, якщо вони супроводжують дружин з інвалідністю I або II групи та дітей, а також дітей, тяжкохворих на перинатальні ураження та інші захворювання, за наявності підтверджуючого висновку лікарсько-консультативної комісії; чоловіки з постійним місцем проживання за кордоном від 18 до 60 років, які постійно проживають за кордоном, можуть виїжджати за наявності відповідних відміток у паспортному документі – штампа про консульський облік; поранені військовослужбовці, водії та волонтери, моряки, спортсмени та діячі культури; можливий перетин для осіб (жінок, дітей та інвалідів), які евакуюються із районів ведення бойових дій.

07 березня 2023 року в приміщенні Центру надання адміністративних послуг Виконавчого комітету Смілянської міської ради ознайомила заступник начальника відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Мамонова Наталія.

Згідно з Постановою Правління Нацбанку 02.09.2022 № 198 «Про затвердження Положення про здійснення Національним банком України нагляду за додержанням об'єктами нагляду законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг та обмежених платіжних послуг, вимог щодо взаємодії із споживачами при врегулюванні простроченої заборгованості та внесення зміни до Положення про здійснення Національним банком України безвиїзного нагляду на ринках небанківських фінансових послуг» Нацбанк під час здійснення нагляду за додержанням законодавства про захист прав

споживачів фінансових послуг керується принципами, визначеними в частині першій статті 3-1 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

Національний банк та його уповноважені посадові особи в межах компетенції, визначеної законодавством України, здійснюють нагляд за додержанням банком законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг шляхом:

1) аналізу звернень споживачів фінансових послуг щодо додержання законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг;

2) аналізу договорів про надання банківських та інших фінансових послуг й інших документів (їх копій), укладених між банком та споживачами фінансових послуг або складених/підписаних банком, щодо виявлення фактів недотримання вимог законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, включаючи наявність умов, що обмежують та/або порушують права споживачів фінансових послуг;

3) аналізу веб-сайтів банку та внутрішньобанківських документів щодо додержання законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг та законодавства про рекламу;

4) надання роз'яснень щодо законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг;

5) здійснення контролю за дотриманням банком законодавства України про рекламу (у частині реклами у сфері фінансових послуг);

6) здійснення перевірок банку (у формі безвиїзного нагляду та шляхом проведення інспекційних перевірок) з питань додержання ними правил та умов надання банківських та інших фінансових послуг і дотримання законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, за результатами яких складаються документи, у яких фіксуються порушення законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, що є підставою для застосування адміністративних стягнень та/або заходів впливу, штрафних санкцій до банку;

7) надання рекомендацій щодо додержання банками законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг;

8) здійснення контролю за усуненням виявлених порушень та моніторингу врахування наданих рекомендацій за результатами проведеного нагляду за додержанням законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг;

9) співпраці з іншими органами в межах своєї компетенції для забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг та додержання законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, обміну та аналізу статистичною інформацією щодо звернень споживачів фінансових послуг, правопорушень на ринку банківських та фінансових послуг.

Безвиїзний нагляд за додержанням банком законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг проводиться Нацбанком постійно.

Національний банк за порушення законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг накладає на посадових осіб банку адміністративні стягнення, застосовує до банку штрафні санкції, а також має право застосовувати до банку заходи впливу в порядку, визначеному нормативно-правовими актами

Національного банку з питань застосування заходів впливу та накладення адміністративних штрафів.

10 січня 2023 року провідний фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олена Сокол провела вуличне інформування на тему: «Безоплатна правова допомога в Україні».

Під час інформування жителів міста проінформовано, що безоплатна правова допомога може бути первинною або вторинною.

Безоплатна первинна правова допомога включає такі види правових послуг:

- Надання правової інформації, надання консультацій і роз'яснень з правових питань;
- Складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру);
- Надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Безоплатна вторинна правова допомога включає такі види правових послуг:

- захист;
- здійснення представництва інтересів осіб в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;
- складення документів процесуального характеру.

Категорії осіб, що мають право на такий вид допомоги, визначені у статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

Насамперед це малозабезпечені особи та особи з інвалідністю, дохід яких не перевищує встановлену межу, ветерани війни та інші особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», внутрішньо переміщені особи, діти, особи, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі та інші категорії, визначені у Законі України «Про безоплатну правову допомогу».

Також, під заходу роз'яснено, про порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друківані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

01 лютого 2023 року у приміщенні Городищенської районної філії Черкаського обласного центру зайнятості головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему «Медіація як спосіб врегулювання конфліктів» з фахівцями Городищенської районної філії ЧОЦЗ.

Присутніх поінформовано, що медіація може запроваджуватися для запобігання виникненню конфліктів чи спорів у майбутньому або врегулювання будь-яких конфліктів, у тому числі цивільних, сімейних, трудових, господарських, адміністративних, а також у справах про адміністративні правопорушення та у кримінальних провадженнях заради примирення потерпілого з підозрюваним чи обвинуваченим. Медіація може бути проведена до звернення до суду, третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу або під час досудового розслідування, судового, третейського, арбітражного провадження, або під час виконання рішення суду, третейського суду чи міжнародного комерційного арбітражу.

Також, роз'яснено хто такий медіатор, принципи, функції та стадії медіації. Регулює цей процес, визначає права і обов'язки сторін та формулює головні поняття Закон України «Про медіацію», який набрав чинності 15 грудня 2021 року.

Окрім цього, юрист повідомила, що особа може отримати доступ до медіації звернувшись:

- до бюро правової допомоги чи місцевого центру з надання безоплатної правової допомоги за адресою місця проживання чи перебування;
- до Української академії медіації;
- обрати самостійно медіатора, скориставшись Реєстром медіаторів – членів Національної асоціації медіаторів України.

01 березня 2023 року в приміщенні відділу освіти Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему: «Відновне правосуддя для неповнолітніх» за участю спеціалістів відділу освіти Городищенської міської ради.

Під час заходу відзначено, що правова освіта здатна попередити окремі життєві трагедії, що виникають через незнання законів. Особливо це важливо для неповнолітніх. Але якщо ж дитина таки переступила межу закону, зараз у неї з'явився шанс виправити цю помилку. Цей шанс надає відновне правосуддя для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення.

Неповнолітні нерідко вдаються до правопорушень під негативним впливом найближчого оточення. І це мікросередовище вимагає від дитини довести свою приналежність до нього, вчинивши якийсь негарний вчинок. Інколи цей необачний вчинок може зіпсувати дитині все життя. А відновне правосуддя – це сучасний підхід до реагування на протиправну поведінку та вчинення злочинів. Головним тут є врахування балансу інтересів громади, потерпілої особи та правопорушника. Адже далеко не завжди суворе покарання є запорукою виправлення людини.

Відзначено, що програма «відновне правосуддя» застосовується за чотирьох умов:

1. наявність потерпілої сторони (фізичної або юридичної особи);
2. якщо неповнолітній вперше кримінальний проступок або нетяжкий злочин;
3. визнання неповнолітнім факту вчинення злочину;
4. і неповнолітній, і потерпілий дали згоду на участь у програмі.

Програма відновлення для неповнолітніх надає можливість дітям, які допустилися помилки у житті, не розлучатися зі своїми батьками, рідними та близькими. Не потрапляти під негативний вплив осіб, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі. Продовжувати навчання у школах та інших навчальних закладах.

З усіма неповнолітніми, які беруть участь у програмі з відновного правосуддя, працюють професійні психологи. Фахівці складають психологічні портрети цих дітей. Після цього призначаються заходи, направлені на ресоціалізацію неповнолітніх.

17 січня 2023 року провідний фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олена Сокол провела лекцію для підоблікових та працівників Черкаського районного відділу № 3 філії ДУ «Центр пробації» в Черкаській області на тему: «Дискримінація в трудових відносинах». Фахівець роз'яснила:

Дискримінація за ознакою статі забороняється.

У трудових правовідносинах дискримінація може проявлятися у доступі жінок до роботи, нерівній оплаті праці, дискримінації працівників із сімейними обов'язками, сексуальні домагання.

Якщо роботодавець вчиняє дії, які порушують права особи на працю шляхом вчинення дискримінації стосовно неї, цей факт не потрібно замовчувати, а звертатися за допомогою до фахівців.

Особа, яка постраждала від дискримінації має право на відшкодування завданої їй матеріальної та моральної шкоди.

Для осіб, які порушили законодавство про запобігання та протидію дискримінації передбачена цивільна, адміністративна та кримінальна відповідальність.

Ст. 6 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» визначає норми, які не вважаються дискримінацією за ознакою статі:

- спеціальний захист жінок під час вагітності, пологів та грудного вигодовування дитини;
- обов'язкова строкова військова служба для чоловіків, передбачена законом;
- різниця в пенсійному віці для жінок і чоловіків, передбачена законом;
- особливі вимоги щодо охорони праці жінок і чоловіків, пов'язані з охороною їх репродуктивного здоров'я;
- позитивні дії.

01 лютого 2023 року головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківського бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної правової допомоги Оксана Курчатова разом з інспектором сектору кадрового забезпечення Черкаського районного управління поліції ГУНП в Черкаській області Аллою Мороз провела круглий стіл на тему «Медіація як спосіб врегулювання конфлікту». Учасники заходу обговорили принципи та стадії медіації, функції, тактику медіатора покладені на нього Законом України «Про медіацію».

Згідно з цим законом медіація може бути проведена до звернення до суду, третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу або під час досудового розслідування, судового, третейського, арбітражного провадження, або під час виконання рішення суду, третейського суду чи міжнародного комерційного арбітражу.

Також цим законом були внесені зміни до таких законодавчих актів як Кодекс законів про працю України, Земельний кодекс, Господарський процесуальний кодекс, Цивільний процесуальний кодекс тощо.

В той же час Комітет міністрів. Ради Європи в рекомендації 19 державам-членам Ради, які зацікавлені в організації медіації у кримінальних справах, рекомендує урядам держав – членів Ради при розвитку системи медіації у кримінальних справах врахувати принципи, зазначені у додатку до цієї Рекомендації, та ознайомити якомога більшу кількість людей з цим документом.

З метою інформування учнівської молоді про програму відновне правосуддя для неповнолітніх **01 березня 2023 року** головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Зайцев Дмитро лекцію на тему: «Відновне правосуддя для неповнолітніх» для учнів Кам'янської ЗСШ I-III ступенів № 2 з поглибленим вивченням окремих предметів.

Під час лекції учнів проінформовано, що відновне правосуддя являє собою сучасний підхід до реагування на протиправну поведінку та вчинення злочинів. Він враховує баланс інтересів громади, потерпілої особи та правопорушника. Програма застосовується у випадках вчинення неповнолітніми нетяжких злочинів та кримінальних проступків, та застосовується за чотирьох умов: наявність потерпілої сторони; неповнолітній вперше вчинив кримінальний проступок або нетяжкий злочин; визнання ним факту вчинення кримінального правопорушення; неповнолітній і потерпілий погодились на участь у Програмі. Програма відновлення для неповнолітніх надає можливість дітям, які допустилися помилки у житті, не розлучатися зі своїми батьками, рідними та близькими. Не потрапляти під негативний вплив осіб, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі.

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

04 січня 2023 року головний юрист Звенигородського бюро правової допомоги Сергій Косенко, провів захід в Ватутінській міській раді, міста Ватутіне Звенигородського району Черкаської області на тему: «Присвоєння кадастрового номера земельній ділянці».

Під час заходу юрист розповів, що для забезпечення належного захисту державою суб'єктів права власності і господарювання має бути здійснене відповідне оформлення права власності на землю. Частиною цієї процедури є присвоєння кадастрового номера земельній ділянці. Без нього власник земельної ділянки не зможе продавати, дарувати, здавати в оренду, брати кредит під її заставу, тощо.

Присвоєння кадастрового номера - обов'язкова складова процесу приватизації, оформлення прав власності, врегулювання договірних відносин, що здійснюється шляхом державної реєстрації земельної ділянки у Державному земельному кадастрі. Кадастровий номер присвоюється земельній ділянці незалежно від форми власності. У разі переходу права власності на земельну ділянку від однієї особи до іншої, виникнення інших, крім права власності, речових прав на земельну ділянку, інших відомостей про неї - кадастровий номер не змінюється. У разі поділу чи об'єднання, земельній ділянці (земельним ділянкам) присвоюються нові кадастрові номери.

Юрист також пояснив, що для отримання кадастрового номера, спочатку необхідно звернутися до землевпорядної організації, яка має в штаті сертифікованого інженера-землевпорядника. Знайти відповідну організацію можна на сайті Держгеокадастру в рубриці «Онлайн сервіси», розділ «Набори відкритих даних - Державний реєстр сертифікованих інженерів-землевпорядників» або безпосередньо в територіальному органі Держгеокадастру.

Далі треба замовити технічну документацію із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості), яка є основою для отримання кадастрового номера. Саме на підставі даної документації відбувається державна реєстрація земельної ділянки. Відповідно до статті 13 Закону України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)» - у разі якщо до 1 січня 2025 року власник не витребуваної земельної частки (паю) або його спадкоємець не оформив право власності на земельну ділянку, він вважається таким, що відмовився від одержання земельної ділянки. Тому, отримання кадастрового номеру земельної ділянки, яка вже належить особі на підставі державного акту

про право власності на землю, але в якому відсутній кадастровий номер - є необхідною умовою для реєстрації самого права власності на земельну ділянку.

Серед інших документів необхідно надати заяву встановленої форми (у паперовій або електронній формі) про державну реєстрацію земельної ділянки; оригінал документації із землеустрою, яка є підставою для формування земельної ділянки; документацію із землеустрою, яка є підставою для формування земельної ділянки у формі електронного документу.

Після цього потрібно звернутися до центру надання адміністративних послуг та замовити послугу «Державна реєстрація земельної ділянки з видачею витягу з Державного земельного кадастру. Строк реєстрації не більше 14 днів.

До ЦНАПу потрібно подати заяву за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері земельних відносин, а також документацію із землеустрою, що є підставою для формування земельної ділянки, в електронній формі та формі електронного документа.

Під час здійснення державної реєстрації земельної ділянки їй присвоюється кадастровий номер.

На підтвердження державної реєстрації земельної ділянки заявнику безоплатно видається витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку. Витяг містить всі відомості про земельну ділянку, внесені до Поземельної книги. Складовою частиною витягу є кадастровий план земельної ділянки.

01 лютого 2023 року в приміщенні Городищенської дитячої школи мистецтв ім. С.С. Гулака-Артемівського Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію працівникам на тему: «Відновне правосуддя для неповнолітніх».

Під час заходу відзначено, що правова освіта здатна попередити окремі життєві трагедії, що виникають через незнання законів. Особливо це важливо для неповнолітніх. Але якщо ж дитина таки переступила межу закону, зараз у неї з'явився шанс виправити цю помилку. Цей шанс надає відновне правосуддя для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення. Неповнолітні нерідко вдаються до правопорушень під негативним впливом найближчого оточення. І це мікросередовище вимагає від дитини довести свою приналежність до нього, вчинивши якийсь негарний вчинок. Інколи цей

необачний вчинок може зіпсувати дитині все життя. А відновне правосуддя – це сучасний підхід до реагування на протиправну поведінку та вчинення злочинів. Головним тут є врахування балансу інтересів громади, потерпілої особи та правопорушника. Адже далеко не завжди суворе покарання є запорукою виправлення людини.

Відзначено, що програма відновне правосуддя застосовується за чотирьох умов:

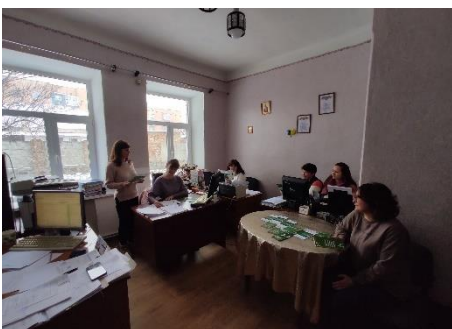
1. наявність потерпілої сторони (фізичної або юридичної особи);
2. якщо неповнолітній вперше вчинив кримінальний проступок або нетяжкий злочин;
3. визнання неповнолітнім факту вчинення злочину;
4. і неповнолітній, і потерпілий дали згоду на участь у програмі.

Програма відновлення для неповнолітніх надає можливість дітям, які допустилися помилки у житті, не розлучатися зі своїми батьками, рідними та близькими. Не потрапляти під негативний вплив осіб, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі. Продовжувати навчання у школах та інших навчальних закладах.

З усіма неповнолітніми, які беруть участь у програмі з відновного правосуддя, працюють професійні психологи. Фахівці складають психологічні портрети цих дітей. Після цього призначаються заходи, направлені на ресоціалізацію неповнолітніх.

А якщо неповнолітній відшкодує шкоду і примириться з потерпілим, успішно пройде етап ре соціалізації – то має шанс бути звільненим від кримінальної відповідальності.

Обговорено, що таке безоплатна правова допомога, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

01 березня 2023 року головний юрист Звенигородського бюро правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання БВПД Олена Олійник організувала проведення круглого столу з начальником служби у справах дітей Звенигородської міської ради Юлею Павловою в приміщенні «Службі у справах дітей Звенигородської міської ради» на тему: «Відновне правосуддя для неповнолітніх».

Коли кримінальний проступок чи нетяжкий злочин вчинені підлітком вперше та неповнолітній визнає свою провину і готовий компенсувати завдану

моральну чи/та матеріальну шкоду потерпілому, у кримінальну провадженні тоді може застосовуватись проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

Програма відновного правосуддя, може бути застосована за чотирьох умов:

1. Наявність потерпілої сторони - фізичної особи, який кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди;

2. Якщо неповнолітній вперше вчинив кримінальний проступок або нетяжкий злочин;

3. Визнання неповнолітнім факту вчинення кримінального правопорушення;

4. Наявність згоди неповнолітнього і потерпілого на участь у Програмі. Якщо неповнолітній відшкодує шкоду і примириться з потерпілим, успішно пройде етап ресоціалізації, має шанс бути звільненим від кримінальної відповідальності.

Тобто, це процес, під час якого всі сторони - учасники конкретного правопорушення зустрічаються для колективного вирішення питання: що робити з наслідками правопорушення та їх впливом на майбутнє.

Також, юрист розповіла, що участь у Програмі надає шанс неповнолітнім не бути засудженим у юному віці та будувати своє майбутнє без згубного впливу злочинного оточення, яке чекає на підлітків у виправних закладах.

Програма реалізується шляхом залучення регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги посередника (адвоката, включеного до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, який пройшов навчання з реалізації цієї Програми) для проведення медіації та укладення угоди про застосування Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення.

04 січня 2023 року у приміщенні відділу «Центр надання адміністративних послуг» виконавчого комітету Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію з фахівцями на тему: «Безоплатна правова допомога в Україні».

Присутніх поінформовано, що розвиток системи БПД в Україні розпочато 2 червня 2011 року, коли Верховною Радою України прийнято Закон України «Про безоплатну правову допомогу», що стало стартом розвитку системи БПД. 6 червня 2012 року Урядом утворено Координаційний центр з надання правової допомоги – першу установу системи БПД.

З 1 січня 2013 року розпочали працювати регіональні центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, на які покладено функцію надання БВПД підозрюваним та обвинуваченим у кримінальному провадженні, затриманим, заарештованим та засудженим.

З 1 липня 2015 року 100 місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги розпочали роботу у всіх регіонах України і завершується інституційний розвиток системи БПД створенням понад 400 бюро правової допомоги у районних центрах та малих містах з 1 вересня 2016 року.

Безоплатна правова допомога – правова допомога, яка гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету, місцевих бюджетів та інших джерел.

Відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», існує первинна правова допомога та вторинна правова допомога.

Безоплатна первинна правова допомога (БППД) включає в себе такі види правових послуг: надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг, інших документів правового характеру (крім процесуальних); надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Право на БППД мають усі особи, які перебувають під юрисдикцією України.

Безоплатна вторинна правова допомога (БВПД) включає такі види правових послуг: захист; здійснення представництва інтересів осіб в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; складення документів процесуального характеру.

Право на БВПД мають категорії осіб, які визначені Законом України «Про безоплатну правову допомогу» та іншими законами України.

Відзначено, що Українська система надання безоплатної правової допомоги – найбільша в Європі та один із найуспішніших соціальних проєктів Міністерства юстиції України, Уряду та міжнародних партнерів. Разом з тим, система безоплатної правової допомоги в Україні продовжує успішно розвиватися.

В кінці заходу роз'яснено, про систему безоплатної правової допомоги, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

01 лютого 2023 року головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Зайцев Дмитро провів правопросвітницький захід для трудового колективу Юрчиського старостинського округу Кам'янської міської ради на тему: «Медіація як спосіб врегулювання конфліктів».

Під час семінару юрист зазначив, що відповідно до Закону України «Про медіацію» медіація це позасудова добровільна, конфіденційна, структурована процедура, під час якої сторони за допомогою медіатора (медіаторів) намагаються запобігти виникненню або врегулювати конфлікт шляхом переговорів. Такий спосіб вирішення конфліктів можливий у цивільних, сімейних, спадкових, трудових, земельних, господарських, адміністративних, у справах про адміністративні правопорушення та у кримінальних провадженнях. Медіація проводиться медіатором з дотриманням вимог Закону, договору про проведення медіації, правил проведення медіації та норм професійної етики самого медіатора, а також тільки за взаємною згодою сторін у спільних, індивідуальних, особистих або онлайн-зустрічах. Медіація може бути проведена: до звернення до суду; під час досудового розслідування; під час судового, третейського, арбітражного провадження; під час виконання рішення суду, третейського суду чи міжнародного комерційного арбітражу.

01 березня 2023 року головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної правової допомоги Оксана Курчатова провела консультування громадян - батьків неповнолітніх в Черкаському районному секторі №1 філії Державної установи «Центр пробації» в Черкаській області на тему «Відновне правосуддя для неповнолітніх». Під час заходу присутнім повідомили основні положення Програми відновлення для неповнолітніх, її ефективність в сучасних умовах, засади застосування:

наявність потерпілої сторони — фізичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди;

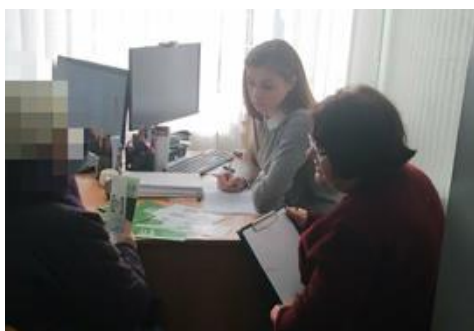
- вчинення неповнолітнім вперше кримінального проступку або нетяжкого злочину;

- визнання неповнолітнім факту вчинення кримінального правопорушення;

- згоди неповнолітнього і потерпілого на участь у Програмі відновлення.

Особливу увагу громадян привернули до механізму реалізації Програми відновлення для неповнолітніх, який відбувається так: прокурор інформує сторони кримінального провадження про можливість участі у Програмі відновлення та за згодою сторін направляє інформацію до регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, для надання можливості сторонам кримінального провадження дійти згоди, регіональний центр надання БВПД призначає спеціально навченого посередника з числа адвокатів, які включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, а також організовує проведення зустрічей між сторонами та посередником; посередники проводять зустрічі зі сторонами для обговорення ситуації, що склалася, та врегулювання конфлікту, роз'яснюють сторонам наслідки участі у Програмі, надають їм можливість дійти згоди щодо умов угоди про застосування Програми.

Програма відновлення для неповнолітніх ґрунтується на відновному підході у кримінальних провадженнях щодо злочинів невеликої та середньої тяжкості, вчинених неповнолітніми, і передбачає організацію комунікації між такими неповнолітніми й потерпілими від вчинених ними правопорушень особами з метою виправлення заподіяної шкоди, максимально раннього виведення неповнолітніх з кримінального процесу з обов'язковим вжиттям заходів для їх ресоціалізації та запобігання повторним злочинам.

04 січня 2023 року завідувач сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олег Кривошия провів вуличне інформування на тему: «Безоплатна правова допомога в Україні».

Безоплатна правова допомога – правова допомога, яка гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету, місцевих бюджетів та інших джерел.

Відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», існує первинна правова допомога та вторинна правова допомога.

Безоплатна первинна правова допомога (БППД) включає в себе такі види правових послуг: надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг, інших документів правового характеру (крім процесуальних); надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Право на БППД мають усі особи, які перебувають під юрисдикцією України.

Безоплатна вторинна правова допомога (БВПД) включає такі види правових послуг: захист; здійснення представництва інтересів осіб в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; складення документів процесуального характеру.

Право на БВПД мають категорії осіб, які визначені Законом України «Про безоплатну правову допомогу» та іншими законами України.

Відзначено, що Українська система надання безоплатної правової допомоги – найбільша в Європі та один із найуспішніших соціальних проектів Міністерства юстиції України, Уряду та міжнародних партнерів. Разом з тим, система безоплатної правової допомоги в Україні продовжує успішно розвиватися.

01 лютого 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Папушняк Л.В. проведено правопросвітницький захід, а саме вуличне інформування, для жителів Шполянської ОТГ на тему «Медіація як спосіб врегулювання конфліктів». Для багатьох громадян саме поняття «медіації» було незнайоме, тож надана інформація про медіацію, як спосіб врегулювання конфлікту, в якому нейтральна третя сторона, медіатор, допомагає вирішити його, сприяючи виробленню добровільної угоди між конфліктуючими сторонами, була досить корисною. Для максимального поширення інформації серед населення роздано буклети системи БПД.

02 березня 2023 року помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина Сергіївна провела вуличне інформування населення, на тему «Тлумачення статті 40 Кримінального кодексу України».

В умовах російської військової агресії, чимало громадян України, які знаходяться не лише на тимчасово окупованих територіях, щоденно піддаються примусу до вчинення протиправних дій, тому надзвичайно важливим є розуміння змісту статті 40 Кримінального кодексу України.

Так, відповідно до ч.1 ст. 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

Згідно з ч.2 цієї ж статті питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень ст.39 КК України.

Через страх особи стати жертвою насилля, а особливо, якщо вимога вчинити певне діяння супроводжується прицілом автомата, особа вчиняє кримінальне правопорушення. Але чи буде така особа нести кримінальну відповідальність?

Фізичний та психічний примус необхідно виокремлювати серед інших обставин, що виключають злочинність діяння, хоча вони певною мірою і співвідносяться з іншими поняттями, такими як крайня необхідність, необхідна оборона, виконання наказу або розпорядження, але мають свої особливості.

Відтак, фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчиняти певні дій, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

Розрізняють два види фізичного примусу:

- такий, що позбавляє особу, до якої застосовується, фізичної можливості вчинити на власний розсуд (наприклад, зв'язування, позбавлення волі, заподіяння тілесних ушкоджень, що призвели до втрати свідомості тощо);
- спрямований на те, щоб психологічно зламати особу та змусити її вчинити протиправне діяння (наприклад, мордування, катування тощо).

Ознаками, що характеризують “діяння” особи, яка зазнала непереборного фізичного примусу, є:

- збіг діяння з об'єктивними ознаками кримінального правопорушення;
- відсутність волі особи в такому діянні.

Вчинені особою дії або бездіяльність за об'єктивними своїми ознаками можуть збігатися, наприклад, із розголошенням відомостей, що становлять державну таємницю, шпигунством, розтратою чужого майна, зловживанням службовим становищем тощо. Але дані дії, злочинними не визнаватимуться, оскільки позбавлені такої обов'язкової ознаки кримінально-правового діяння, як його волимість (особа не здатна керувати своїм вчинком). Отже, виключається

кримінальна відповідальність за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам.

Отже, у разі застосування фізичного примусу, який повністю виключає можливість особи діяти на власний розсуд, кримінальна відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам повністю виключається на підставі ч.1 ст.40 КК України.

Психічний примус - вплив на психіку особи з метою змусити її всупереч власній волі вчинити або утриматись від вчинення певних протиправних дій.

До психічного примусу можна віднести:

- погрозу вчинення стосовно особи фізичного насильства;
- застосування або погрозу застосування насильства щодо рідних, близьких, інших осіб;
- знищення або погрозу знищення майна, що належить особі, її рідним або близьким;
- погрозу розголошення відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці.

05 січня 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Папушняк Ларисою проведено правопросвітницький захід, а саме вуличне інформування, для жителів Шполянської ОТГ на тему «Безоплатна правова допомога в Україні». Жителів міста проінформовано про порядок надання безоплатної первинної правової допомоги та безоплатної вторинної правової допомоги. А для максимального поширення інформації серед населення роздано буклети системи БПД.

Особи, в яких виникають питання правового характеру можуть звертатись до Єдиного контакт-центру системи БПД за консультаціями – 0 800 213 103 (цілодобово, безкоштовно в межах України).

01 лютого 2023 року головний юрист Звенигородського бюро правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання БВПД Оленою Олійник та

волонтером БВПД Валерією Фесовець проведено лекцію у приміщенні Звенигородського районного суду в Черкаській області на тему: «Медіація як спосіб врегулювання конфліктів».

Також, юрист розповіла, що згідно з цим законом медіація може бути проведена до звернення до суду, третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу або під час досудового розслідування, судового, третейського, арбітражного провадження, або під час виконання рішення суду, третейського суду чи міжнародного комерційного арбітражу.

Медіація відбувається: -з дотриманням вимог Закону України «Про медіація», договору про проведення медіації, правил проведення медіації та норм професійної етики медіатора; -за взаємною згодою сторін; - у спільних або індивідуальних зустрічах сторін; -в особистих зустрічах або онлайн; -у комедіації за потреби (проведення медіації кількома медіаторами).

Сторони медіації мають право:-за взаємною згодою залучати до медіації інших осіб, чиїх інтересів стосується конфлікт та/або які можуть сприяти його вирішенню (діти, представники органів опіки та піклування тощо); -залучати інших учасників у медіацію за домовленістю сторін (фахівець у сфері права, адвокат(и) сторони (ін), психолог, експерт, перекладач); - просити суд зупинити провадження у справі у зв'язку з проведенням медіації.

Результат медіації може бути таким: -укладено угоду за результатом медіації; -укладено інший цивільно-правовий договір (у т.ч. нотаріально посвідчений); - укладено мирову угоду (за наявності судового провадження); - досягнуто домовленостей про дії (залишити позов без розгляду; відмовитися від позову; визнати позов повністю або частково; подати спільні або окремі заяви про примирення у межах судового або окремі заяви про примирення у межах судового провадження чи на стадії примусового виконання в адміністративних спорах; звернутися за вчиненням нотаріальної дії); -досягнуто проміжних та тимчасових домовленостей (часткова сплата боргу, побачення з дитиною, користування майном, відтермінування окремих дій тощо).

Дія цього Закону України про «Медіація» поширюється на суспільні відносини, пов'язані з проведенням медіації з метою запобігання виникненню конфліктів (спорів) у майбутньому або врегулювання будь-яких конфліктів (спорів), у тому числі цивільних, сімейних, трудових, господарських, адміністративних, а також у справах про адміністративні правопорушення та у кримінальних провадженнях з метою примирення потерпілого з підозрюваним (обвинуваченим).

Також , Законом України про «Медіація» були внесені зміни до таких законодавчих актів як Кодекс законів про працю України, Земельний кодекс, Господарський процесуальний кодекс, Цивільний процесуальний кодекс тощо.

02 березня 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Папушняк Ларисою було проведено правопросвітницький захід в форматі вуличного інформування на тему «Відновне правосуддя для неповнолітніх».

Громадян проінформовано про діючий проект «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину», його мету, умови та етапи застосування.

В разі виникнення запитань або необхідності більш детальних роз'яснень Ви можете звернутись до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

Договори оренди, суборенди, емфітевзису, суперфіцію, земельного сервітуту, строк яких закінчився після введення воєнного стану, щодо земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної, комунальної та приватної власності, вважаються поновленими на один рік без волевиявлення сторін відповідних договорів і без внесення відомостей про поновлення договору до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

06 січня 2023 року головний юрист Звенигородського бюро правової допомоги Олена Олійник провела захід в приміщенні Звенигородського районного сектора №1 філії ДУ «Центр пробації» на тему: «Безоплатна правова допомога в Україні».

Під час заходу юрист розповіла, що безоплатна правова допомога може бути первинною або вторинною. Право на безоплатну первинну правову допомогу мають усі особи, які перебувають під юрисдикцією України.

Безоплатна первинна правова допомога – вид державної гарантії, що полягає в інформуванні особи про її права і свободи, порядок їх реалізації, відновлення у випадку їх порушення та порядок оскарження рішень, дій чи

бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Безоплатна первинна правова допомога включає такі види правових послуг:

- Надання правової інформації, надання консультацій і роз'яснень з правових питань;
- Складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру);
- Надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Безоплатна вторинна правова допомога – вид державної гарантії, що полягає у створенні рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя, і включає такі види правових послуг, як: захист, здійснення представництва інтересів осіб в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами, складення документів процесуального характеру.

Категорії осіб, що мають право на такий вид допомоги, визначені у статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

Також, підобліковим роз'яснено, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

02 лютого 2023 року головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної правової допомоги Оксана Курчатова провела вуличне інформування на території Корсунь-Шевченківської громадян на тему «Відновне правосуддя для неповнолітніх». Підчас заходу гостям та жителям громади повідомили основні положення Програми відновлення для неповнолітніх, її ефективність в сучасних умовах та засади застосування :

- наявність потерпілої сторони — фізичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди;

- вчинення неповнолітнім вперше кримінального проступку або нетяжкого злочину;

- визнання неповнолітнім факту вчинення кримінального правопорушення;

- згоди неповнолітнього і потерпілого на участь у Програмі відновлення.

Особливу увагу громадян привернули до механізму реалізації Програми відновлення для неповнолітніх, який відбувається так: прокурор інформує сторони кримінального провадження про можливість участі у Програмі відновлення та за згодою сторін направляє інформацію до регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, для надання можливості сторонам кримінального провадження дійти згоди, регіональний центр надання БВПД призначає спеціально навченого посередника з числа адвокатів, які включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, а також організовує проведення зустрічей між сторонами та посередником; посередники проводять зустрічі зі сторонами для обговорення ситуації, що склалася, та врегулювання конфлікту, роз'яснюють сторонам наслідки участі у Програмі, надають їм можливість дійти згоди щодо умов угоди про застосування Програми.

У разі досягнення згоди в процедурі медіації між сторонами кримінального провадження укладається відповідна угода про застосування Програми. З урахуванням виду та розміру шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, сторони констатують, що на час укладання угоди неповнолітній зобов'язується вжити заходів щодо повного відшкодування завданої шкоди та брати участь у рекомендованих органом пробації, іншими установами та організаціями заходах ресоціалізації.

Такі заходи тривають від одного до чотирьох місяців. Участь у програмі відновлення враховуються під час прийняття судом рішення про наявність підстав для звільнення від кримінальної відповідальності.

Програма відновлення для неповнолітніх ґрунтується на відновному підході у кримінальних провадженнях щодо злочинів невеликої та середньої тяжкості, вчинених неповнолітніми, і передбачає організацію комунікації між такими неповнолітніми й потерпілими від вчинених ними правопорушень особами з метою виправлення заподіяної шкоди, максимально раннього виведення неповнолітніх з кримінального процесу з обов'язковим вжиттям заходів для їх ресоціалізації та запобігання повторним злочинам.

03 березня 2023 року головний юрист сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання БВПД Олена Олійник провела захід у приміщенні ЦНАП Звенигородської міської ради на тему: «Особливості регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану».

Під час заходу юрист розповіла про особливості регулювання окремих сфер земельних правовідносин в умовах воєнного стану, а саме:

По-перше, під час воєнного стану забороняється безоплатна передача земель державної та комунальної власності у приватну власність, а також надання дозволів на розроблення документації із землеустрою з метою безоплатної передачі та розроблення відповідної документації.

По-друге, під час дії воєнного стану не проводяться земельні торги щодо прав оренди, емфітевзису, суперфіцію щодо земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності.

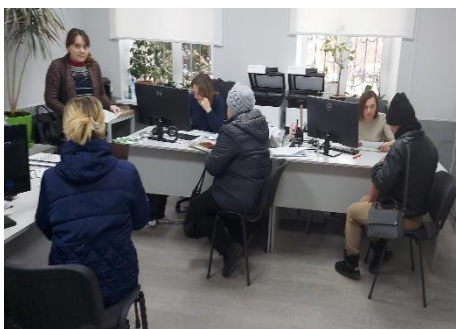
Землекористувачі, які використовують земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності на праві постійного користування, емфітевзису, можуть передавати такі земельні ділянки в оренду строком до одного року для ведення товарного сільськогосподарського виробництва.

Також юрист розповіла, що така передача здійснюється без згоди власника земельної ділянки на підставі письмового договору про передачу права землекористування між землекористувачем та особою, якій передається право користування земельною ділянкою, укладається договір в електронній формі. Про передачу права оренди/суборенди, особа, яка його передала, письмово повідомляє орендодавця протягом п'яти днів з дня державної реєстрації договору про передачу права землекористування.

До розробників документації із землеустрою, виконавців топографо-геодезичних і картографічних робіт загальнодержавного призначення на відповідних територіях не застосовуються вимоги щодо обов'язкового страхування відповідальності перед замовниками та третіми особами за шкоду, що може бути заподіяна внаслідок необережності, недогляду і професійних помилок.

Терміни сплати землекористувачем (крім землекористувачів земель державної та комунальної власності) орендної/суборендної плати за земельні ділянки, плати за встановлення земельного сервіту, суперфіцію, які настали під час дії воєнного стану, переносяться на строк до шести місяців з дня припинення або скасування воєнного стану.

Також, розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

10 січня 2023 року головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун здійснено виїзне консультування до Ксаверівської сільської ради Цвітківського округу на тему «Земельний

податок для фізичних осіб» та обговорено нагальні питань з працівниками сільської ради та жителями села, щодо особливостей Земельної реформи в Україні.

Під час заходу відзначено, що відповідно до Податкового кодексу України плата за землю – це обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Платниками податку є:

- власники земельних ділянок, земельних часток (паїв);
- землекористувачі.

Об'єктами оподаткування є:

- земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні;
- земельні частки(паї), які перебувають у власності.

Плата за землю віднесена до місцевих податків і є однією із складових податку на майно. Тому встановлення ставок земельного податку належить до повноважень сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, які встановлюють розміри ставок цього податку виключно в межах ставок, визначених Податковим кодексом України та затверджують їх своїм рішенням щороку до 15 липня.

Нарахування земельного податку фізичним особам здійснюють податкові органи за місцем знаходження земельної ділянки на підставі даних Державного земельного кадастру з урахуванням бази оподаткування земельним податком.

Базою оподаткування для розрахунку земельного податку є:

- нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації;
- площа земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено.

Присутніх поінформовано, що ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3 відсотків від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування – не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь – не менше 0,3 відсотка та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель – не більше 0,1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки.

Ставки земельного податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено, та які розташовані за межами населених пунктів або в межах населених пунктів, встановлюється у розмірі не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по області, а для сільськогосподарських угідь – не менше 0,3 відсотка та не більше 5 відсотків від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по області, а для лісових земель – не більше 0,1 відсотка від нормативної грошової оцінки площі ріллі по області.

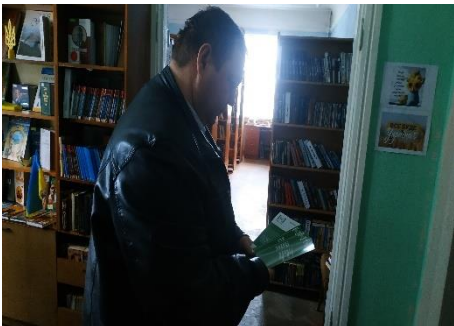
Відзначено, що існують пільги щодо сплати земельного податку для фізичних осіб відповідно до статті 281 Податкового кодексу України.

Також учасниками заходу було обговорено питання, щодо співпраці у напрямі підвищення правової обізнаності громадян у сфері земельних відносин,

та спільних консультувань з питань, щодо регулювання земельних відносин. Поінформовано присутніх про можливість одержання консультацій в онлайн режимі, подачі заяв та звернень через веб-портал, обговорено порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

02 лютого 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Л. Папушняк було проведено правопросвітницький захід з відвідувачами бібліотеки КЗ «Центр культури та дозвілля» Шполянської ОТГ на тему «Відновне правосуддя для неповнолітніх». Присутніх було проінформовано про діючий проект «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину», його мету, умови та етапи застосування. Зазначено, що проект реалізується на базі системи безоплатної правової допомоги.

07 березня 2023 року головним юристом сектору «Городищенське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун здійснено виїзне консультування на тему: «Земельний податок для фізичних осіб» та обговорено нагальні питань щодо особливостей Земельної реформи в Україні зі старостою села Ксаверове Цвітківського старостинського округу Раїсою Мамуліною, працівниками сільської ради та жителями села.

Під час заходу відзначено, що відповідно до Податкового кодексу України плата за землю – це обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Платниками податку є:

- власники земельних ділянок, земельних часток (паїв);

- землекористувачі.

Об'єктами оподаткування є:

- земельні ділянки, які перебувають у власності або користуванні;
- земельні частки(паї), які перебувають у власності.

Плата за землю віднесена до місцевих податків і є однією із складових податку на майно. Встановлення ставок земельного податку належить до повноважень сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, які встановлюють розміри ставок цього податку виключно в межах ставок, визначених Податковим кодексом України та затверджують їх своїм рішенням щороку до 15 липня.

Нарахування земельного податку фізичним особам здійснюють податкові органи за місцем знаходження земельної ділянки на підставі даних Державного земельного кадастру з урахуванням бази оподаткування земельним податком.

Базою оподаткування для розрахунку земельного податку є:

- нормативна грошова оцінка земельних ділянок з урахуванням коефіцієнта індексації;
- площа земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено.

Присутніх поінформовано, що ставка податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі не більше 3% від їх нормативної грошової оцінки, для земель загального користування – не більше 1% від їх нормативної грошової оцінки, а для сільськогосподарських угідь – не менше 0,3% та не більше 1 відсотка від їх нормативної грошової оцінки, а для лісових земель – не більше 0,1% від їх нормативної грошової оцінки.

Ставки земельного податку за земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких не проведено та які розташовані за межами населених пунктів або в межах населених пунктів, встановлюється у розмірі не більше 5% від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по області, а для сільськогосподарських угідь – не менше 0,3% та не більше 5% від нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по області, а для лісових земель – не більше 0,1% від нормативної грошової оцінки площі ріллі по області.

Відзначено, що існують пільги стосовно сплати земельного податку для фізичних осіб відповідно до ст. 281 Податкового кодексу України.

Наприкінці заходу домовились щодо майбутньої співпраці у напрямі підвищення правової обізнаності громадян у сфері земельних відносин та проведення спільних консультувань з питань регулювання земельних відносин.

Окрім цього, головний юрист нагадала присутнім про можливість одержання консультацій в онлайн режимі, подачі заяв та звернень через веб-портал, а також порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги і роздала друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

26 січня 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ларисою Папушняк проведено лекцію для підоблікових Звенигородського районного сектору №5 філії ДУ «Центр пробації» в Черкаській області на тему: «Правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин». Працівник наголосила основні положення Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин», особливості правового статусу осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, правові наслідки набуття правового статусу особи, зниклої безвісти за особливих обставин.

Отримати консультації та роз'яснення з правових питань можна зателефонувавши за безкоштовним номером системи БПД 0 800 213 103 (дзвінки з стаціонарних та мобільних телефонів в межах України безкоштовні) або звернутись до сектору «Шполянське бюро правової допомоги» за адресою: м. Шпола, вул. Соборна, 36Б з 9.00 до 18.00.

02 лютого 2023 року головний юрист Звенигородського бюро правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання БВПД Оленою Олійник та волонтером БВПД Валерією Фесовець проведено семінар у приміщенні сектору ювенальної превенції Звенигородського РВП ГУМП в Черкаській області на тему: «Відновне правосуддя для неповнолітніх».

Коли кримінальний проступок чи нетяжкий злочин вчинені підлітком вперше та неповнолітній визнає свою провину і готовий компенсувати завдану моральну чи/та матеріальну шкоду потерпілому, у кримінальному провадженні може застосовуватись проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

Юристом пояснено, що є необхідність впроваджувати нові підходи реагування на злочин - запровадження процедури примирення (відновного правосуддя) у кримінальних справах.

Відновне правосуддя – це підхід до реагування на протиправну поведінку та вчинення злочинів, який враховує баланс інтересів потерпілої особи, правопорушника та громади. Відновне правосуддя запрошує обидві сторони конфлікту до діалогу, дає можливість усім учасникам інциденту досягти спільного рішення та відновити справедливість.

Тобто, це процес, під час якого всі сторони - учасники конкретного правопорушення зустрічаються для колективного вирішення питання: що робити з наслідками правопорушення та їх впливом на майбутнє.

Програма відновного правосуддя, може бути застосована за чотирьох умов:

1. Наявність потерпілої сторони - фізичної особи, який кримінальним правопорушенням завдано моральної, фізичної або майнової шкоди, а також юридичної особи, якій кримінальним правопорушенням завдано майнової шкоди.

2. Якщо неповнолітній вперше вчинив кримінальне правопорушення невеликої або середньої тяжкості.

3. Визнання неповнолітнім факту вчинення кримінального правопорушення.

4. Наявність згоди неповнолітнього і потерпілого на участь у Програмі. Якщо неповнолітній відшкодує шкоду і примириться з потерпілим, успішно пройде етап ресоціалізації, має шанс бути звільненим від кримінальної відповідальності.

Також, юрист розповіла, що участь у Програмі надає шанс неповнолітнім не бути засудженим у юному віці та будувати своє майбутнє без згубного впливу злочинного оточення, яке чекає на підлітків у виправних закладах.

Програма реалізується шляхом залучення регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги посередника (адвоката, включеного до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, який пройшов навчання з реалізації цієї Програми) для проведення медіації та укладення угоди про застосування Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення.

07 березня 2023 року головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського

місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксана Курчатова провела круглий стіл з керівником відділення Приватбанку у місті Корсуні-Шевченківському Гадз Тетяною на тему : «Захист прав споживачів фінансових послуг». Під час заходу обговорили, що робити громадянину – клієнту банку, коли його права порушені, до якої фінансової установи потрібно звертатися в першу чергу, як оформити письмове звернення, як записатися на особистий прийом, які звернення Національний банк України не розглядає, як оскаржити дії чи бездіяльність Національного Банку України та як звернутися із запитом на публічну інформацію.

Національний банк та його уповноважені посадові особи в межах компетенції здійснюють нагляд за додержанням банком законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг шляхом аналізу звернень споживачів фінансових послуг, фізичних осіб, поданих особисто або через уповноважену на це іншу особу, звернень юридичних осіб, об'єднань громадян без статусу юридичної особи, а також скарг та заяв (клопотань) адвокатів в інтересах фізичних та юридичних осіб щодо додержання законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг; аналізу договорів про надання банківських та інших фінансових послуг й інших документів (їх копій), укладених між банком та споживачами фінансових послуг або складених/підписаних банком, щодо виявлення фактів недотримання вимог законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, уключаючи наявність умов, що обмежують та/або порушують права споживачів фінансових послуг; надання роз'яснень щодо законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг; здійснення контролю за усуненням виявлених порушень та моніторингу врахування наданих рекомендацій за результатами проведеного нагляду за додержанням законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг.

Національний банк за порушення законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг накладає на посадових осіб банку адміністративні стягнення, застосовує до банку штрафні санкції, а також має право застосовувати до банку заходи впливу в порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку з питань застосування заходів впливу та накладення адміністративних штрафів.

З метою підвищення рівня правової обізнаності населення **10 січня 2023 року** головний юрист сектору Звенигородського бюро правової допомоги відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оленою Олійник та з участю

волонтера Валерією Фесовець провели вуличне інформування на тему: «Безоплатна правова допомога в Україні».

Під час інформування жителів міста проінформовано, що безоплатна правова допомога може бути первинною або вторинною.

Безоплатна первинна правова допомога включає такі види правових послуг:

- Надання правової інформації, надання консультацій і роз'яснень з правових питань;
- Складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру);
- Надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Безоплатна вторинна правова допомога включає такі види правових послуг:

- захист;
- здійснення представництва інтересів осіб в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;
- складення документів процесуального характеру.

Категорії осіб, що мають право на такий вид допомоги, визначені у статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

Насамперед це малозабезпечені особи та особи з інвалідністю, дохід яких не перевищує встановлену межу, ветерани війни та інші особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», внутрішньо переміщені особи, діти, особи, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі та інші категорії, визначені у Законі України «Про безоплатну правову допомогу».

Також, під заходу роз'яснено, про порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друківані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

03 лютого 2023 року працівник сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина Сергіївна провела вуличне інформування населення м. Кам'янка на тему: «Відновне правосуддя для неповнолітніх».

В більшості випадків неповнолітні вчиняють злочини через незнання законодавства та задля ствердження себе у певному колі знайомих. Враховуючи такі аспекти, та беручи до уваги момент, що суворе покарання не завжди є запорукою виправлення неповнолітнього було впроваджено Програму

відновлення для неповнолітніх, яка являє собою сучасний підхід до реагування на протиправну поведінку та вчинення злочинів.

Для застосування Програми повинні бути такі умови:

1. наявність потерпілої сторони;
2. неповнолітній вперше вчинив кримінальний проступок чи злочин невеликої тяжкості;
3. визнання неповнолітнім факту вчинення правопорушення;
4. наявність згоди неповнолітнього та потерпілого на участь у програмі.

Дана програма являється методом примирення неповнолітнього правопорушника з потерпілим, який дозволяє дітям, що допустили помилку продовжувати навчатися у навчальних закладах та не розлучатися з близькими. Але не варто вважати, що відновне правосуддя – це спосіб уникнути відповідальності, навпаки це інструмент для глибокого усвідомлення наслідків злочину та спроби виправити ситуацію.

08 березня 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ларисою Папушняк проведено правопросвітницький захід, в форматі вуличного інформування, для жителів Шполянської ОТГ на тему: «Захист прав споживачів фінансових послуг». Що робити, якщо ваші права порушено? Хто має повноваження на захист прав споживачів фінансових послуг і регулює поведінку банків та небанківських фінансових установ щодо їхніх клієнтів? Як запобігти порушення прав споживачів фінансових послуг? На ці та інші питання жителі міста мали можливість отримати відповіді. Під час заходу також розповсюджено буклети системи БПД на різну тематику.

У випадку виникнення питань правового характеру рекомендуємо звертатись до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

11 січня 2023 року у приміщенні відділу «Центр надання адміністративних послуг» виконавчого комітету Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему: «щодо змісту ст. 40 КкУ відповідно до якої не є злочином дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками, не визнається злочином, та інформації про те, що нормативно-правові акти окупаційних сил та окупаційних адміністрацій Російської Федерації є нікчемними, не створюють жодних правових наслідків, і нікчемність цих актів не підлягає оскарженню та не може бути скасована».

Під час проведеного заходу обговорено, що відповідно до ч.1 ст. 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

Згідно з ч.2 цієї ж статті питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень ст.39 КК України.

Фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчиняти певні дій, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

Є два види фізичного примусу:

- такий, що позбавляє особу, до якої застосовується, фізичної можливості вчинити на власний розсуд (наприклад, зв'язування, позбавлення волі, заподіяння тілесних ушкоджень, що призвели до втрати свідомості тощо);
- спрямований на те, щоб психологічно зламати особу та змусити її вчинити протиправне діяння (наприклад, мордування, катування тощо).

У разі застосування фізичного примусу, який повністю виключає можливість особи діяти на власний розсуд, кримінальна відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам повністю виключається на підставі частини першої статті 40 КК України.

Психічний примус - вплив на психіку особи з метою змусити її всупереч власній волі вчинити або утриматись від вчинення певних протиправних дій. Відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у випадках застосування психічного примусу вирішується за правилами крайньої необхідності (стаття 39 КК України), а психічний примус у даному разі є обставиною, що виражає небезпеку.

Відзначено, що при виключенні кримінальної протиправності діяння на підставі статті 40 КК України підлягають оцінці характер та ступінь фізичного примусу, індивідуальні фізичні можливості особи, психічний стан, зокрема, у момент застосування фізичного чи психічного примусу.

Підлягає кримінальній відповідальності особа, яка, перебуваючи під впливом фізичного чи психічного примусу, зберігала можливість керувати своїми діями, при цьому не перебуваючи в стані крайньої необхідності.

Також під час заходу роз'яснено, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друківані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

03 лютого 2023 року головний юрист сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оленою Олійник та волонтером Валерією Фесовець проведено лекцію для підоблікових Звенигородського районного сектору №1 філії ДУ «Центр пробації» в Черкаській області, щодо змісту статті 40 Кримінального кодексу України».

Під час заходу розповіли, що Розділ VIII Кримінального кодексу України (далі – КК України) визначає обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння. Однією з таких обставин є вчинення кримінально протиправного діяння під впливом фізичного або психічного примусу, що визначено статтею 40 КК України.

Відповідно до частини першої статті 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

Фізичний примус, який є підставою для застосування частини першої статті 40 КК України повинен бути:

– суспільно-небезпечним, тобто таким, який за своїми характеристиками здатний спричинити шкоду суспільним відносинам, що прийняті під охорону кримінальним правом. Взятий відокремлено, такий фізичний примус повинен утворювати склад кримінального правопорушення, передбаченого відповідною нормою КК України;

– непереборним, тобто таким, що особа в даній ситуації, із застосуванням наявних можливостей не може подолати через застосування такого фізичного примусу особа втрачає можливість керувати власними діями, а в деяких випадках – навіть усвідомлювати їх. З огляду на це дії, які нею вчиняються, не можуть розглядатись як кримінально протиправні, і особа звільняється від кримінальної відповідальності.

Ознаками, що характеризують "діяння" особи, яка зазнала непереборного фізичного примусу, є:

- збіг діяння з об'єктивними ознаками якогось кримінального правопорушення;

- відсутність волі особи в такому діянні.

Психічний примус- це погроза застосування до особи фізичного насильства або заподіяння матеріальної або моральної шкоди (наприклад, погроза вбити, знищити або пошкодити майно, поширити відомості, що ганьблять особу, тощо) із метою спонукати її вчинити кримінальне правопорушення.

Частина друга статті 40 КК України визначає, що питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень статті 39 КК України (Крайня необхідність).

08 березня 2023 року у приміщенні відділу «Центр надання адміністративних послуг» виконавчого комітету Городищенської міської ради головним юристом сектору «Городищенське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему: «Захист прав споживачів фінансових послуг».

Під час проведеного заходу роз'яснено, що Національний банк України має повноваження на захист прав споживачів фінансових послуг і регулює поведінку банків та небанківських фінансових установ щодо їхніх клієнтів. Управління захисту прав споживачів фінансових послуг є спеціальним підрозділом, який цим опікується. Існують три основні напрямки роботи у захисті прав споживачів фінансових послуг:

- робота зі зверненнями громадян;
- встановлення вимог до фінансових установ;
- нагляд за додержанням законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг та контроль за дотриманням законодавства про рекламу (в частині реклами у сфері фінансових послуг).

Нагляд за додержанням банком законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг здійснюється згідно частини першої статті 3-1 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» Національним банком.

Відповідний нагляд Національний банк здійснює шляхом:

1) аналізу звернень споживачів фінансових послуг, фізичних осіб, поданих особисто або через уповноважену на це іншу особу, звернень юридичних осіб, об'єднань громадян без статусу юридичної особи, а також скарг та заяв (клопотань) адвокатів в інтересах фізичних та юридичних осіб щодо додержання законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг;

2) аналізу договорів про надання банківських та інших фінансових послуг й інших документів (їх копій), укладених між банком та споживачами фінансових послуг або складених/підписаних банком, щодо виявлення фактів недотримання вимог законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, уключаючи наявність умов, що обмежують та/або порушують права споживачів фінансових послуг;

3) аналізу веб-сайтів банку та внутрішньобанківських документів щодо додержання законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг та законодавства про рекламу;

4) надання роз'яснень щодо законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг;

5) здійснення контролю за дотриманням банком законодавства України про рекламу (у частині реклами у сфері фінансових послуг);

6) здійснення перевірок банку (у формі безвиїзного нагляду та шляхом проведення інспекційних перевірок) з питань додержання ними правил та умов надання банківських та інших фінансових послуг і дотримання законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, за результатами яких складаються документи, у яких фіксуються порушення законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, що є підставою для застосування адміністративних стягнень та/або заходів впливу, штрафних санкцій до банку;

7) узагальнення практики застосування законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг та публікування на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку щоквартальних та щорічних оглядів;

8) надання рекомендацій щодо додержання банками законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг;

9) здійснення контролю за усуненням виявлених порушень та моніторингу врахування наданих рекомендацій за результатами проведеного нагляду за додержанням законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг;

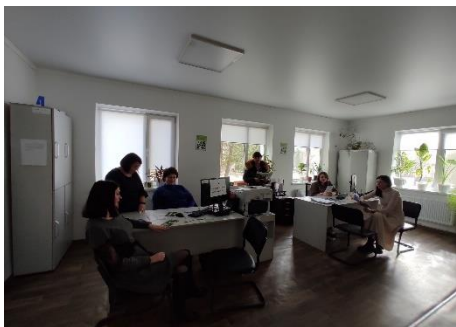
10) співпраці з іншими органами в межах своєї компетенції для забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг та додержання законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг, обміну та аналізу статистичною інформацією щодо звернень споживачів фінансових послуг, правопорушень на ринку банківських та фінансових послуг.

Безвиїзний нагляд за додержанням банком законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг проводиться Нацбанком постійно.

Основні нормативно-правові акти, які регулюють захист прав споживачів фінансових послуг, це:

- Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»;

- Закон України «Про споживче кредитування»;
- Закон України «Про захист прав споживачів».

11 січня 2023 року головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксана Курчатова для жителів та гостей Корсунь-Шевченківського територіальної громади провела вуличне інформування, яке присвячене темі «Безоплатної правової допомоги в Україні».

Під час заходу головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» розповіла відвідувачам про те, де і як забезпечити свої правові потреби швидко, якісно та надійно, про консультаційну та право просвітницьку діяльність бюро, про види правових послуг, які надаються в Корсунь-Шевченківському бюро правової допомоги, зокрема про первинну та вторинну правову допомогу, про співпрацю з партнерами системи безоплатної правової допомоги в Україні, серед яких є «Центр пробації», Центр надання адміністративних послуг виконавчого комітету Корсунь-Шевченківської міської ради, Корсунь-Шевченківське управління Черкаської філії Черкаського ОЦЗ. Українська система надання безоплатної правової допомоги – найбільша в Європі та один із найуспішніших соціальних проєктів Міністерства юстиції України, Уряду та міжнародних партнерів. Разом з тим, система безоплатної правової допомоги продовжує розвиватися, прагнучи якнайкраще відповідати сучасним викликам.

Будь -яка криза змінює наше життя. Зараз в нашій державі йде війна і ми вже розуміємо, яким чином та в яких ситуаціях необхідно оборонятися, щоб захистити найдорожче. Кожен долучається до відповідальності за безпеку рідної країни. Особливо в такий складний період часу можуть трапитися випадки, коли особа, може заподіяти шкоду правоохоронюваним інтересам, під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого вона не могла керувати своїми

діями. Стаття 40 Кримінального Кодексу України встановлює, що такі дії або бездіяльність особи не є злочином. **07 лютого 2023 року** завідувач сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної правової допомоги Олег Кривошия провів вуличне інформування для жителів Корсунь-Шевченківської територіальної громади з правопросвітницькою метою. Темою обговорення стала «Стаття 40 Кримінального Кодексу України». Представник безоплатної правової допоміг і розтлумачив ознаки фізичного та психічного примусу до людини, яку у військовий час примушують вчинити певне правопорушення, яке може нанести шкоду.

Окремо зазначив, що шкода, про яку йде мова в статті 40 КК України це не лише майнова шкода, шкода для життя, здоров'я людей, довкілля чи інша шкода, прояви якої є очевидні, але також і немайнова шкода чи небезпека заподіяння шкоди будь-якому об'єкту, що охороняється кримінальним законом. Обґрунтував та навів приклади даних діянь та бездіяльності особи в такій ситуації та довів до відома громадянам інформацію про систему безоплатної правової допомоги.

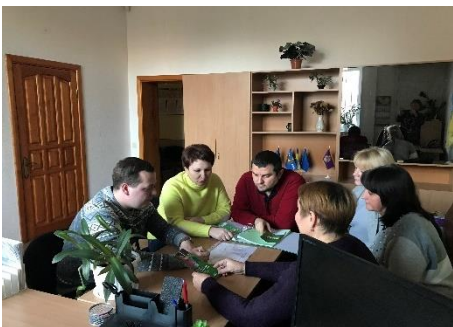

09 березня 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ларисою Папушняк проведено правопросвітницький захід в форматі вуличного інформування для жителів міста Шпола на тему: «Відповідальність за ст. 40 Кримінального кодексу України». Мета заходу – надання роз'яснення щодо відповідальності за вчинення кримінально протиправного діяння під впливом фізичного або психологічного примусу.

Також під час заходу розповсюджені друквані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

12 січня 2023 року головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Зайцев Дмитро провів лекцію для трудового колективу Кам'янського відділу Черкаської філії Черкаського обласного центру зайнятості на тему: «Безоплатна правова допомога в Україні». Під час лекції трудовий колектив проінформовано про систему безоплатної правової допомоги, правові послуги, які включають безоплатна первинна та вторинна правова допомога, категорії громадян, які можуть скористатися безоплатною правовою допомогою для складання процесуальних документів та представництва інтересів, порядок отримання безоплатної вторинної правової допомоги. По закінченню заходу присутні отримали інформаційні матеріали системи БПД із зазначенням контактного телефону та адреси розміщення бюро правової допомоги.

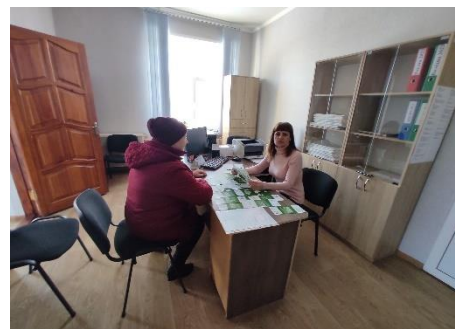
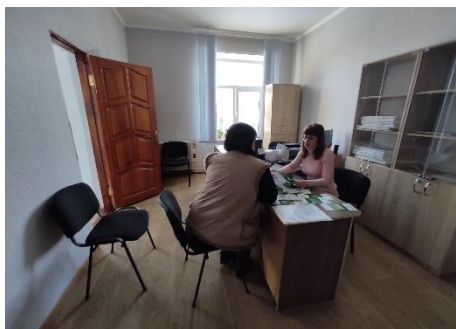

07 лютого 2023 року головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун здійснено виїзне консультування на тему: «Припинення та поновлення договору оренди землі» та обговорення нагальних питань зі старостою села Хлистунівка Городищенської ОТГ Віктором Сенкевичем, працівниками сільської ради та жителями села Хлистунівка.

Під час заходу обговорено, що відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану» від 24.03.2022 р. № 2145-ІХ визначено особливості регулювання земельних відносин на час дії воєнного стану, серед яких, зокрема: укладення, виконання, зміна, поновлення і припинення договорів оренди землі та набуття права оренди, суборенди земельних ділянок в Україні або окремих її місцевостях, у яких введено воєнний стан, здійснюється з урахуванням пунктів 27 і 28 розділу Х "Перехідні положення" Земельного кодексу України".

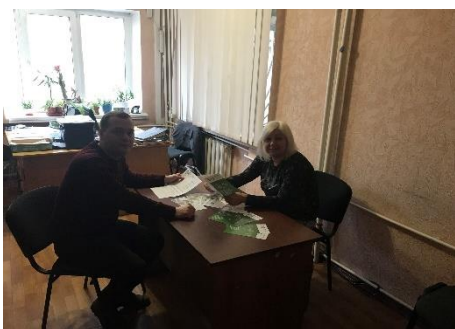
Також учасниками заходу обговорені питання, щодо співпраці у напрямі підвищення правової обізнаності громадян у сфері земельних відносин, та спільних консультувань з питань, щодо регулювання земельних відносин. Поінформовано присутніх про можливість одержання консультацій в онлайн режимі, подачі заяв та звернень через веб-портал, обговорено порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені

друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

10 березня 2023 року головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Дмитро Зайцев провів семінар для трудового колективу Кам'янської ДПІ ГУ ДПС у Черкаській області на тему: «Захист прав споживачів фінансових послуг».

Під час семінару трудовий колектив проінформовано, що відкриваючи рахунок в банку та підписуючи договір з банком, варто спочатку уважно ознайомитися з умовами обслуговування. Необхідно з'ясувати плату за обслуговування рахунку, адже багато банків не стягують плату за обслуговування рахунку, тому варто звернути увагу на цей пункт у договорі. Обговорено вимоги при укладенні договору, що стосується комісії при знятті коштів з рахунку та встановлення кредитного ліміту. По закінченню заходу юристом роз'яснено право на безоплатну правову допомогу, види послуг, які надає система безоплатної правової допомоги, звернув увагу на категорії осіб, які можуть скористатися безоплатними послугами адвоката за рахунок держави для представництва інтересів та захисту прав у суді.

12 січня 2023 року у приміщенні Городищенської державної нотаріальної контори, головним юристом сектору Городищенське бюро правової допомоги відділу Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему «Безоплатна правова допомога в Україні».

Присутніх поінформовано, що розвиток системи БПД в Україні розпочато 2 червня 2011 року, коли Верховною Радою України прийнято Закон України «Про безоплатну правову допомогу», що стало стартом розвитку системи БПД.

6 червня 2012 року Урядом утворено Координаційний центр з надання правової допомоги – першу установу системи БПД.

З 1 січня 2013 року розпочали працювати регіональні центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, на які покладено функцію надання БВПД підозрюваним та обвинуваченим у кримінальному провадженні, затриманим, заарештованим та засудженим.

З 1 липня 2015 року 100 місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги розпочали роботу у всіх регіонах України і завершується інституційний розвиток системи БПД створенням понад 400 бюро правової допомоги у районних центрах та малих містах з 1 вересня 2016 року.

Безоплатна правова допомога – правова допомога, яка гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету, місцевих бюджетів та інших джерел.

Відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», існує первинна правова допомога та вторинна правова допомога.

Безоплатна первинна правова допомога (БППД) включає в себе такі види правових послуг: надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг, інших документів правового характеру (крім процесуальних); надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Право на БППД мають усі особи, які перебувають під юрисдикцією України.

Безоплатна вторинна правова допомога (БВПД) включає такі види правових послуг: захист; здійснення представництва інтересів осіб в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; складення документів процесуального характеру.

Право на БВПД мають категорії осіб, які визначені Законом України «Про безоплатну правову допомогу» та іншими законами України.

В кінці заходу роз'яснено, про систему безоплатної правової допомоги, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

В рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» **07 лютого 2023 року** головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової

допомоги Зайцев Дмитро здійснив виїзний прийом громадян Косарського старостинського округу Кам'янської міської ради. Під час виїзду проведено інформаційно-роз'яснювальний захід щодо земельних правовідносин, а також надано консультації жителям громади з актуальних питань земельного, соціального та житлового права зокрема щодо оскарження рішень, дій та бездіяльності органів місцевого самоврядування, як перевірити кадастровий номер на земельну ділянку, соціальна допомога на дитину при втраті годувальника та інших питань. По закінченню заходу поширені інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактами бюро.

14 березня 2023 року завідувач сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Василь Ямковий провів лекцію для землевласників на тему: «Припинення та поновлення договору оренди землі».

Фахівець роз'яснив:

Яка процедура припинення/поновлення договорів оренди землі дієла зазвичай?

Якщо договір оренди землі було укладено до 16 липня 2020 року, він містить умову про поновлення договору оренди землі, як це передбачено статтею 33 Закону України «Про оренду землі». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text> Орендар, який має намір скористатися переважним правом на укладення договору оренди землі на новий строк, зобов'язаний повідомити про це орендодавця до закінчення строку дії договору оренди землі у строк, встановлений цим договором, але не пізніше, як за один місяць до закінчення строку дії договору оренди землі.

У разі бажання припинити орендні відносини орендодавець має повідомити про це орендаря не пізніше, ніж за місяць до строку закінчення договору оренди. Робити таке повідомлення потрібно офіційно, поштою, рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

З урахуванням змін в законодавстві (ст.126-1 Земельного кодексу України) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> орендарі та орендодавці могли/можуть вносити до договорів оренди землі, укладених до 2020 року, зміни щодо поновлення договорів. Так, нова законодавча норма передбачає автоматичне поновлення договорів. Це означатиме лише те, що надалі для припинення договору оренди ділянки орендодавцю і орендарю не треба вести

переписку між собою, а достатньо буде лише подати заяву до Центру адміністративних послуг про виключення з реєстру даних про оренду землі.

Що відбулось під час воєнного стану?

7 квітня - 18 листопада - діяла норма про автоматичне поновлення договорів оренди землі.

Через зупинення роботи Державного реєстру речових прав на нерухоме майно Законом України від 24 березня 2022 року, який вступив в дію з 07 квітня 2022 року, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#Text> до п.27 Перехідних положень Земельного кодексу України були внесені зміни, згідно з якими договори оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення, строк користування яких закінчився після введення воєнного стану, вважаються поновленими без волевиявлення сторін на один рік без внесення відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про поновлення.

Реєстри не працювали, орендодавці і орендарі, строк дії договорів оренди яких закінчився, не могли зареєструвати ні припинення, ні поновлення договору.

Тож діяла норма про те, що договір оренди вважався автоматично подовженим на 1 рік. Стосувалось це тих власників, строк дії договорів оренди яких закінчився після 7 квітня 2022 року. Діяла ця норма до 19 листопада.

Уже з 19 листопада 2022 року починають діяти норми Закону України від 19 жовтня 2022 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо відновлення системи оформлення прав оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення та удосконалення законодавства щодо охорони земель». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2698-20#Text> Зокрема, зміни знову торкнулись сфери оренди землі - у п.27 Перехідних положень Земельного кодексу України були внесені зміни, які знову зробили можливою процедуру реєстрації нових договорів.

12 січня 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Папушняк Л.В. проведено правопросвітницький захід з працівниками майстерень побутових послуг міста Шпола. Працівників та відвідувачів проінформовано про порядок надання безоплатної первинної правової допомоги та безоплатної вторинної правової допомоги, роз'яснено, які види правових послуг входять до первинної правової допомоги та вторинної правової допомоги, а також розповсюджено буклети системи БПД.

Отримати консультації та роз'яснення з правових питань можна зателефонувавши за безкоштовним номером системи БПД 0 800 213 103 (дзвінки з стаціонарних та мобільних телефонів в межах України безкоштовні) або звернутись до сектору «Шполянське бюро правової допомоги» за адресою: м. Шпола, вул. Соборна, 36Б з 9.00 до 18.00.

08 лютого 2023 року у приміщенні Городищенської дитячої школи мистецтв ім. С.С. Гулака-Артемівського Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему: «Протидія кібербулінгу та кібергрумінгу в Україні».

Під час лекції обговорені важливі питання поняття Кібербулінг - це цькування, які вчиняються за допомогою гаджетів, з використанням інтернету, будь-яких електронних (цифрових) технологій, який має мету нашкодити чи принизити людину дистанційно, без фізичного насильства та Кібергрумінг – це налагодження злочинами, які гарно знають психологію дітей, довірливих стосунків з дитиною (через соціальні мережі та фейкові акаунти) з метою отримання від неї інтимних фото чи відео з подальшим шантажуванням дитини для отримання більш відвертих матеріалів, грошей чи зустрічей в офлайн. Кібербулінг вчиняється шляхом: поширення брехні про когось або розміщення фотографій, які компрометують когось, у соціальних мережах; надсилання повідомлень або погроз, які ображають когось або можуть завдати комусь шкоди, через платформи обміну повідомленнями; видання себе за когось іншого/іншу і надсилання повідомлень іншим людям від його/її імені.

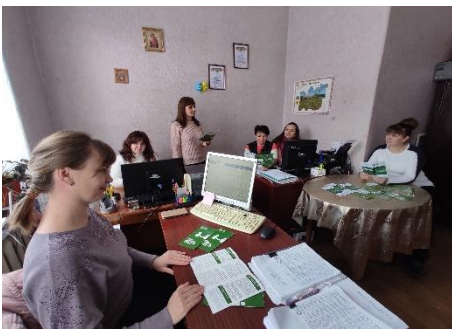
Крім того, мета цього злочину - використати неповнолітніх у створенні еротичних та порнографічних матеріалів для наступного їх продажу або шантажу, також встановлення довірливих відносин для подальшого втягнення в експлуатацію.

Фахівцем наголошено та нагадано роз'яснення, що протистояння кібербулінгу та кібергрумінгу є робота з батьками. Бо саме батьки переважною мірою ніж будь-хто інший зможуть ідентифікувати те, що їх дитину цькують в мережі.

У разі виявлення того, що дитина стала жертвою кібербулінгу необхідно зберегти факти (скріни, збереження посилань); заспокоїти дитину та пояснити їй одну з особливостей кібербулінгу та основний закон інформаційних меседжей сучасності; заблокувати кривдника: включити до «чорного списку», пожалітись

на користувача адміністрації сайту; звернутись до адміністрації сайту з метою вилучення даних, які зачіпаються честь та гідність дитини (особливо якщо ці дані персоналізовані – фото, особиста інформація). При цьому варто посилатись на законодавство про охорону дитинства та захист персональних даних; звернутись до шкільної адміністрації (класного керівника) для:

а) проведення профілактичних занять з протистояння кібербулінгу в класі;
б) виявлення кривдника; звернутись до поліції з поданням заяви, якщо дії кривдника мають ознаки кримінального злочину; звернутись до провайдера інтернет-послуг для блокування сайтів, які розповсюджують інформацію, яка має ознаки кібербулінгу. За будь-яких обставин дитина має відчувати психологічну підтримку з боку батьків та впевненість, що дорослі її захистять, у тому числі й щодо кібербулінгу.

В рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» **14 березня 2023 року** помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина здійснила виїзний прийом громадян Ребедайлівського старостинського округу № 3 Михайлівської територіальної громади Черкаського району Черкаської області. Під час виїзду проведено інформаційно-роз'яснювальний захід, щодо земельних правовідносин на тему: «Присвоєння кадастрового номера земельній ділянці». В ході заходу громадянам роз'яснено, що таке кадастровий номер земельної ділянки, для чого він потрібний та як його присвоїти.

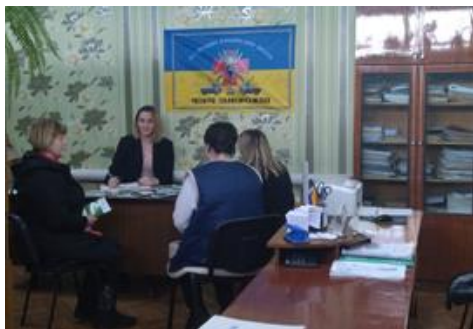
Кадастровий номер земельної ділянки - індивідуальна, що не повторюється на всій території України, послідовність цифр та знаків, яка присвоюється земельній ділянці під час її державної реєстрації і зберігається за нею протягом усього часу існування.

Присвоєння кадастрового номера — обов'язкова складова процесу приватизації, оформлення прав власності, врегулювання договірних відносин, що здійснюється шляхом державної реєстрації земельної ділянки у Державному земельному кадастрі.

Кадастровий номер присвоюється земельній ділянці незалежно від форми власності. У разі переходу права власності на земельну ділянку від однієї особи до іншої, виникнення інших, крім права власності, речових прав на земельну ділянку, зміни речових прав на земельну ділянку, інших відомостей про неї кадастровий номер не змінюється.

У разі поділу чи об'єднання земельній ділянці/земельним ділянкам присвоюється нові кадастрові номери.

Також надано консультації жителям старостинського округу з актуальних питань земельного права зокрема, щодо присвоєння кадастрового номера земельній ділянці, процедури продажу земельного паю, розірвання договору оренди земельної ділянки та інше. По закінченню заходу були поширені інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги.

В рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» **17 січня 2023 року** помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина здійснила виїзний прийом громадян села Юрчиха Юрчиського старостинського округу Кам'янської територіальної громади Черкаського району Черкаської області. Під час виїзду проведено інформаційно-роз'яснювальний захід, щодо земельних правовідносин на тему «Припинення та поновлення договору оренди земельної ділянки», а також надано консультації жителям громади з актуальних питань земельного права зокрема, щодо спадкування земельної ділянки, приватизації земельної ділянки, присвоєння кадастрового номера земельній ділянці, процедури продажу земельного паю та інше. Під час заходу поширені інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги із земельних питань.

08 лютого 2023 року помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина провела лекцію для учнів 7-Б класу Кам'янського ліцею №1 на тему: «Протидія кібербулінгу та кібергрумінгу в Україні».

Теперішньому поколінню людей, як і дорослих так і дітей, сьогодення дуже тяжко уявити без використання інтернету та соціальних мереж. Він допомагає працювати, навчатися, підтримувати спілкування з друзями, стежити за подіями в світі, розважатися і просто перемикається від буденного життя з його вічними проблемами та негараздами. Однак, окрім очевидної користі, у мережі також таїться безліч загроз, з якими, на жаль, не завжди під силу впоратися не тільки дитині, а і дорослому.

Кібербулінг – агресивний, навмисний акт, учинений однією особою або групою осіб з використанням електронних форм стосовно жертви, якій важко захистити себе. Здійснюється неодноразово за певний період часу та характеризується нерівністю сил. Кібербулінг може включати поширення слухів, розміщення неправдивої інформації або неприємних повідомлень, коментарів чи фотографій, які принижують, а також виключення будь-кого з онлайн-мереж чи комунікацій.

Кібергрумінг (онлайн-грумінг — це налагодження довірливих стосунків з дитиною (найчастіше через соціальні мережі та фейкові акаунти) для отримання від неї інтимних фото чи відео з подальшим шантажуванням дитини для одержання ще відвертіших матеріалів, грошей чи зустрічей в офлайн).

Можна виділити 8 найпоширеніших типів поведінки, які характерні для кібербулінгу й відображають переважну більшість різновидів негативного впливу в інтернет-просторі:

Суперечки або флеймінг — обмін невеликими образливими, емоційними або гнівними меседжами;

Тролінг (нападки, постійні виснажливі атаки) — це коли телефон, вайбер, месенджер, інстаграм або вотсап бомлять повідомлення образливого характеру;

Самозванство, втілення в певну особу, фішинг — особистий акаунт зламано й поширення з нього фейків, закликів, погроз, неправдивої чи образливої інформації;

Ошуканство – видурювання конфіденційної інформації та її розповсюдження, отримання персональної інформації (текстів, фото, відео);

Відчуження (остракізм), ізоляція — ігнор, внесення акаунту до бану або чорного списку групи, чату, форуму;

Кіберпереслідування — відстежуючи через Інтернет необережних користувачів, які повідомляють інформацію де проживають, де навчаються, що роблять, де бувають, з ким зустрічаються, злочинець отримує інформацію про час, місце й усі необхідні умови здійснення майбутнього нападу;

Хепіслепінг — зйомка смішних та цікавих, на вашу думку, відео “для розваг” та поширення в мережі.

Маленькі поради аби не стати жертвою кібербулінгу та кібергрумінгу:

– пароль до акаунтів та профілів має бути складним, його необхідно періодично змінювати і в жодному разі не передавати іншим;

– не поспішайте та не виплескуйте свій негатив у кіберпростір;

– не думайте, що інтернет збереже вашу анонімність;

– не потрібно боятися зберігати те, вас неприємно вразило, зачепило або засмутило і обов’язково порадитися з тим, кому довіряєте;

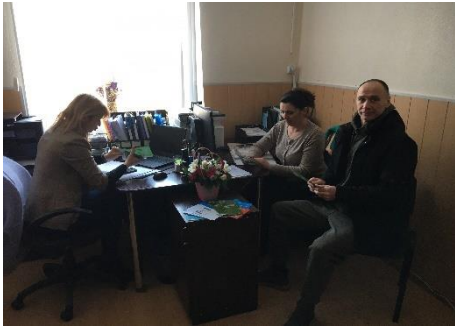
- не бійтеся блокувати або виходити з групи, у неприємних ситуаціях блокувати певні номери або змінити власний;
- не спілкуватися або припинити спілкування з підозрілими акаунтами чи закритими сторінками;
- не поширювати інтимні, відверті фото та відео, тому що після цього ви не контролюєте того, що може трапитися з ними в майбутньому, а також не просити подібні матеріали самому, адже це також можуть використати проти вас;
- блокування шкідливої інформації через служби підтримки сайтів;
- звертатися за допомогою до того, кому довіряєте (до батьків, старших братів чи сестер, близьких членів родини, до психолога, вчителя, спортивного тренера) у випадках якщо зазнаєте кібербулінгу чи кібергрумінгу.

15 березня 2023 року завідувач сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олег Кривошия провів круглий стіл спільно з працівниками служби у справах дітей Корсунь-Шевченківської міської ради в ході якого обговорювалися зазначені теми.

Усиновленою, як правило, може бути – дитина. У виняткових випадках суд може постановити рішення про усиновлення повнолітньої особи, яка не має матері, батька або була позбавлена їхнього піклування. Дитина, покинута в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я або яку відмовилися забрати з них батьки, інші родичі, може бути усиновлена після досягнення нею двомісячного віку. Якщо на обліку для можливого усиновлення перебувають рідні брати та сестри, вони не можуть бути роз'єднані при їх усиновленні. За наявності обставин, що мають істотне значення, суд за згодою органу опіки та піклування може постановити рішення про усиновлення когось із них або усиновлення їх різними особами.

Присутні обговорили і питання опіки (піклування) яке може бути встановлено і за життя батьків неповнолітніх (малолітніх) дітей у окремих випадках.

17 січня 2023 року в рамках програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» завідувач сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олег Кривошия разом з адміністраторами Центру надання адміністративних послуг Селищенської сільської ради провели круглий присвячений темі «Реєстрації права власності на земельну ділянку». Відповідно до статті 125 Земельного кодексу України право власності, зокрема, на земельну ділянку виникає з моменту державної реєстрації цього права. Наразі зареєструвати право власності на землю можна як через суб'єктів державної реєстрації прав, місцеві центри надання адміністративних послуг (ЦНАПи), так і через нотаріусів, які наділені повноваженнями державних реєстраторів прав на нерухоме майно та можуть здійснювати державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень без вчинення нотаріальної дії щодо такого майна.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 року № 209 "Деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану" державна реєстрація проводиться виключно державними реєстраторами речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, включеними до затвердженого Міністерством юстиції переліку державних реєстраторів та посадових осіб, яким в умовах воєнного стану надається доступ до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Перелік може передбачати обмеження проведення включеними до нього державними реєстраторами, посадовими особами реєстраційних дій (рішень про державну реєстрацію прав).

Наказом Міністерства юстиції України від 01.04.2022 № 1307/5 затверджено Перелік адміністративно-територіальних одиниць, в межах яких припиняється доступ користувачів до єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції України, в умовах воєнного стану.

Державні реєстратори мають право приймати рішення про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, якщо відповідні обмеження (умови) не передбачено переліком.

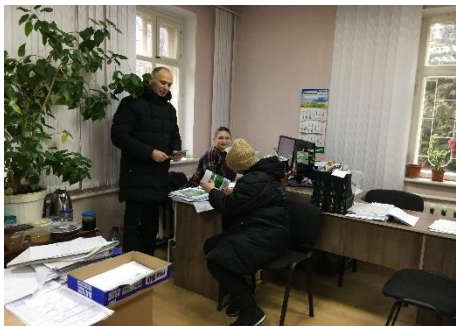
Державна реєстрація проводиться невідкладно після отримання у повному обсязі належних документів для державної реєстрації. Документи для державної реєстрації, які подані не у повному обсязі або не відповідають законодавству, не розглядаються та повертаються заявникові без оформлення відповідного рішення з одночасним усним повідомленням заявнику про повний перелік

документів, що повинні бути подані, та вимоги законодавства, що повинні бути дотримані. Якщо документи для державної реєстрації надіслано електронною поштою або за допомогою інших засобів зв'язку, таке повідомлення заявнику здійснюється електронною поштою або за допомогою інших засобів зв'язку.

Державна реєстрація проводиться незалежно від місцезнаходження нерухомого майна, якщо відповідні обмеження (умови) не передбачено переліком.

Сплата адміністративного збору може підтверджуватися електронною копією (у тому числі скрін-копією) відповідного платіжного документа.

Під час круглого столу учасники заходу також уточнили деякі проблемні питання, зокрема, які виникають при реєстрації права власності чи оренди на земельну ділянку в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, а також поінформували присутніх про можливість скористатися послугами Корсунь-Шевченківського бюро правової допомоги, звернувшись особисто або зателефонувавши на безкоштовний номер системи безоплатної правової допомоги.

Екран телефону або комп'ютера створює ілюзію захисту і безпеки, ми, не замислюючись про якісь ризики для здоров'я, залишаємо з ними один на один дітей, але зі збільшенням кількості користувачів в інтернеті також зростають показники злочинності. Кібербулінг — це прояв нетерпимості до прав людини і форма насильства в будь-якій соціальній мережі Інтернет, де постраждати може будь-хто, незалежно від гендерної ідентичності та віку. У школі від кібербулінгу страждають як хлопці, так і дівчата. Кібербулінг суперечить таким базовим поняттями як толерантність, права людини, взаємоповага та головне – спричиняє шкоду психічному здоров'ю людини.

Як розпізнати прояви булінгу і що робити дітям, вчителям, батькам розповіла головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної правової допомоги Оксана Курчатова, яка **09 лютого 2023 року** відвідала з робочим візитом та лекцією Корсунь-Шевченківську ЗОШ №1 1-111 ступенів Корсунь-Шевченківської міської ради Черкаської області.

В ході зустрічі головний юрист провела ознайомчо-навчальну лекцію із здобувачами освіти 11 класу на тему «Протидія кібербулінгу та кібергрумінгу в Україні» та розповіла слухачам про правове трактування про явище кібербулінгу та кібергрумінгу, його основні ознаки та характеристики, шкоду цих негативних

явищ та про види правової відповідальності, яка може наступити за насильство серед учнів та його наслідки. Тему кібергрумінгу потрібно порушувати не залякуючи або забороняючи користуватися соціальними мережами, а пояснюючи і розмірковуючи разом. Також буде не зайвим навчити дитину, якщо вона ще не вміє, блокувати користувачів у соцмережах і налаштовувати конфіденційність своїх сторінок.

Слухачів проінформовано про заклади, які можуть надати психологічну та правову допомогу безкоштовно у випадку цькування в школі та в мережі інтернет, а також номер телефону «гарячої лінії» системи безоплатної правової допомоги.

15 березня 2023 року у приміщенні «Служби у справах дітей» виконавчого комітету Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему: «Усиновлення, опіка та піклування над дітьми».

Під час обговорення відзначено, що законодавство України встановлює, що у разі втрати дитиною батьківського піклування органи опіки та піклування мають вжити всіх потрібних заходів для влаштування дитини в сім'ї громадян України – на усиновлення, під опіку або піклування, у прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу. В установи для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, дитина може бути влаштована тільки в разі, якщо не вдалося влаштувати її на виховання в сім'ю, а також хто може бути усиновлювачами, умови усиновлення та порядок його здійснення, таємниці усиновлення.

Усиновленою, як правило, може бути – дитина. У виняткових випадках суд може постановити рішення про усиновлення повнолітньої особи, яка не має матері, батька або була позбавлена їхнього піклування. Дитина, покинута в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я або яку відмовилися забрати з них батьки, інші родичі, може бути усиновлена після досягнення нею двомісячного віку. Якщо на обліку для можливого усиновлення перебувають рідні брати та сестри, вони не можуть бути роз'єднані при їх усиновленні. За наявності обставин, що мають істотне значення, суд за згодою органу опіки та піклування може постановити рішення про усиновлення когось із них або усиновлення їх різними особами.

Обговорено питання, хто може і не може бути опікуном, піклувальником дитини, які існують підстави для припинення опіки над дитиною.

Також під час заходу роз'яснено, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друквані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

З кожним днем наше суспільство розвивається і не винятком є трудові відносини, а саме розвиток трудового законодавства, щодо дискримінації на роботі. Проте існують випадки здійснення трудової дискримінації, а тому задля її недопущення **17 січня 2023 року** помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина провела круглий стіл з трудовим колективом Юрчиського старостинського округу на тему: «Дискримінація у трудових відносинах».

Саме поняття дискримінації визначено ст. 1 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», отже дискримінація – це ситуація, за якої особа та/або група осіб за їх ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими, зазнає обмеження у визнанні реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі.

Найпоширенішими ознаками дискримінації у сфері праці являються: дискримінація за ознакою статі та віку. Особливо ці ознаки проявляються на етапі оформлення оголошення про вакантну посаду, проте роботодавці не вважають це дискримінацією, а скоріше пояснюють це специфікою самої роботи (наприклад: на посаду вантажника потрібні чоловіки до 50 років).

У трудових правовідносинах дискримінація може проявлятися у нерівній оплаті праці, дискримінації працівників із сімейними обов'язками, сексуальні домагання.

Отже, що якщо роботодавець вчиняє дії, які порушують права особи на працю шляхом вчинення дискримінації стосовно неї, цей факт не потрібно замовчувати, а звертатися за допомогою до фахівців.

Особа, яка постраждала від дискримінації має право на відшкодування завданої їй матеріальної та моральної шкоди.

Для осіб, які порушили законодавство про запобігання та протидію дискримінації передбачена цивільна, адміністративна та кримінальна відповідальність.

Проте перш ніж повідомляти про ознаки дискримінації також необхідно розрізняти, що не відноситься до ознак дискримінації, а саме ст. 6 Закону

України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» визначає норми, які не вважаються дискримінацією за ознакою статі:

- спеціальний захист жінок під час вагітності, пологів та грудного вигодовування дитини;
- обов'язкова строкова військова служба для чоловіків, передбачена законом;
- різниця в пенсійному віці для жінок і чоловіків, передбачена законом;
- особливі вимоги щодо охорони праці жінок і чоловіків, пов'язані з охороною їх репродуктивного здоров'я;
- позитивні дії.

09 лютого 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Папушняк Л.В. проведено правопросвітницький захід, а саме вуличне інформування, для жителів Шполянської ОТГ на тему: «Протидія кібербулінгу та кібергрумінгу в Україні». Із розвитком і динамічним поширенням цифрових технологій у сучасному суспільстві, варто звернути увагу на появу тенденції щодо збільшення ризиків і загроз їхнього впливу на психологічну і соціальну безпеку особистості, до яких відноситься кібербулінг. Тож, поняття булінгу згідно з українським законодавством, типи кібербулінгу, як протидіяти кіберзнущанню, відповідальність за вчинення кібербулінгу - це питання, які турбують пересічних громадян і на які вони отримали відповіді в ході проведення заходу.

Нагадуємо, що отримати безоплатну правову допомогу та захистити свої права Ви зможете звернувшись до фахівців системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

На виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» та з метою підвищення правової обізнаності громадян про свої права та механізми їх захисту, **16 березня 2023 року** завідувачем сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» Кривошия Олегом

здійснено консультування громадян із земельних питань в приміщені Корсунь-Шевченківського відділу державного підприємства Черкаський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою.

Для працівників підприємства та землевласників було проведено семінар на тему: «Реєстрація права власності на земельну ділянку». Під час заходу роз'яснено норми чинного Земельного кодексу України що регулює вказане питання, а також особливості впровадження земельної реформи в Україні та механізм продажу земель с/г призначення. Наприкінці заходу присутніх було поінформовано про можливість отримання безоплатної правової допомоги в бюро правової допомоги та надано консультації з актуальних для громадян питань.

23 січня 2023 року головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Зайцев Дмитро провів лекцію для трудового колективу Юрчиського старостинського округу Кам'янської міської ради щодо кримінальної відповідальності за ст. 40 Кримінального Кодексу України. В умовах російської військової агресії, чимало громадян України, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях, щоденно піддаються примусу до вчинення протиправних дій, тому надзвичайно важливим є розуміння змісту статті 40 Кримінального кодексу України. Так, відповідно до ч.1 ст. 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками. Згідно з ч.2 цієї ж статті питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень ст.39 КК України.

Примус – вплив на особу поза або всупереч її волі, який обмежує свободу вибору поведінки, що має на меті змусити діяти відповідно волі того, хто примушує, виключаючи таку ознаку як здатність керувати своїми діями. Через страх особи стати жертвою насилля, а особливо, якщо вимога вчинити певне діяння супроводжується прицілом автомата, особа вчиняє кримінальне правопорушення.

Фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчинити певні дій, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

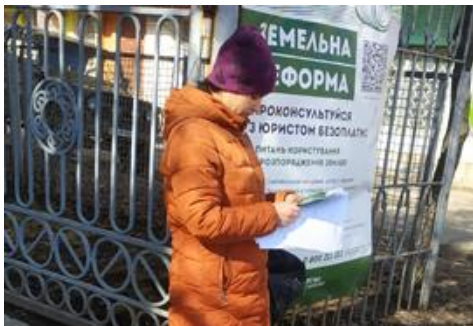
14 лютого 2023 року в приміщенні Городищенської районної філії Черкаського обласного центру зайнятості, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію працівникам на тему: «Правила перетину кордону в умовах воєнного стану окремими категоріями громадян».

Під час заходу відзначено, що з продовженням воєнного стану, Кабмін вніс зміни щодо правил перетину кордону громадян України. Наразі визначено деякі категорії осіб, які можуть вільно перетнути кордон, якщо в наявності є всі необхідні документи, а саме: чоловіки, зняті з військового обліку за станом здоров'я на підставі оформленої інвалідності або за рішенням медичної комісії щодо непридатності до служби; тимчасово непридатні до військової служби за умови тимчасової непридатності до військової служби строком до 6 місяців виїзд дозволено за наявності підтвердних документів. Це можуть бути довідки про інвалідність або висновок військово-лікарської комісії; батько трьох і більше дітей віком до 18 років, в тому числі від різних шлюбів. Для перетину кордону необхідно мати свідоцтва про народження, про шлюб, рішення суду про розірвання шлюбу, рішення органу опіки або посвідчення батька багатодітної сім'ї. Можна й показати нотаріально засвідчені копії; батько, який сам виховує дітей до 18 років. Прикордонникам треба показати свідоцтво про народження, свідоцтво про смерть матері, рішення суду про позбавлення матері батьківських прав, про визнання матері, яка зникла безвісти, або про оголошення матері померлою; чоловіки з інвалідністю I-III групи за наявності довідки за формою № 157-1/о, посвідчення, що підтверджує відповідний статус, пенсійного посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги; чоловіки, які супроводжують осіб з інвалідністю I, II, III групи; чоловіки віком від 18 до 60 років можуть виїхати за кордон, якщо вони супроводжують дружин з інвалідністю I або II групи та дітей, а також дітей, тяжкохворих на перинатальні ураження та інші захворювання, за наявності підтверджуючого висновку лікарсько-консультативної комісії; чоловіки з постійним місцем проживання за кордоном від 18 до 60 років, які постійно проживають за кордоном, можуть виїжджати за наявності відповідних відміток у паспортному документі – штампа про консульський облік; поранені військовослужбовці, водії та волонтери, моряки, спортсмени та діячі культури; можливий перетин для осіб (жінок, дітей та інвалідів), які евакуюються із районів ведення бойових дій.

Обговорено, якими нормативними документами визначають порядок перетину державного кордону України, а саме: Закон України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України», Правила перетинання державного кордону громадянами України, затвердженні постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1995 р. № 57, Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» зокрема ст. 23.

16 березня 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ларисою Папушняк проведено правопросвітницький захід, в форматі вуличного інформування, для жителів міста Шпола на тему: «Усиновлення, опіка та піклування над дітьми». Метою заходу було пояснити людям в чому різниця між усиновленням та опікою, на які виплати можуть розраховувати усиновлювачів та опікуни, яка процедура усиновлення та встановлення опіки в Україні?

18 січня 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Папушняк Л.В. проведено правопросвітницький захід з працівниками та відвідувачами в Шполянському центрі обслуговування споживачів на тему «Дискримінація в трудових відносинах». В ході заходу обговорено одну з основних проблем трудового права – це забезпечення рівності та захист від дискримінації. Також розповсюджено буклети системи БПД.

А у випадку виникнення питань правового характеру рекомендовано звертатись до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

З метою покращення правової обізнаності населення **16 лютого 2023 року** завідувач сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олег Кривошия провів вуличне інформування на тему «Порядок перетину державного кордону окремими категоріями громадян» для жителів та гостей Корсунь-Шевченківської громади. Громадянам пояснили норми законодавства, які регулюють порядок перетину кордону в умовах воєнного стану, зокрема, чоловіками у віці від 18 до 60 років та жінками військовослужбовцями, особами з інвалідністю, дітьми, військовослужбовцями, які потребують лікування, водіями, працівниками підприємств залізничного транспорту та посадовими особами державних органів тощо.

Жителі та гості Корсунь-Шевченківської громади мають можливість скористатися послугами Корсунь-Шевченківського бюро правової допомоги, звернувшись особисто або зателефонувавши на безкоштовний номер системи безоплатної правової допомоги.

16 березня 2023 року головний юрист сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Зайцев Дмитро провів семінар для трудового колективу та відвідувачів Кам'янського відділу Черкаської філії Черкаського обласного центру зайнятості на тему: «Усиновлення, опіка та піклування над дітьми». Під час семінару, звернули увагу на нормативно правові акти, що регулюють зазначене питання. Переглянули норми Конституції України, Сімейного кодексу та Цивільного кодексу України, що регулюють правовідносини у сфері усиновлення, опіки та піклування над дітьми. Під час заходу юристом надано відповіді на такі питання: хто може бути опікуном, піклувальником, усиновлювачами дитини; хто не може бути усиновлювачами чи опікуном; чи можливе встановлення опіки (піклування) за

життя батьків неповнолітніх. Визначено особливості усиновлення, опіки та піклування над дітьми в умовах воєнного стану.

По закінченню заходу юристом роз'яснено право на безоплатну правову допомогу, види послуг, які включають в себе безоплатна первинна та вторинна правова допомога. Юрист звернув увагу на категорії осіб, які можуть скористатися правовою допомогою адвоката від держави для представництва інтересів та захисту прав у суді.

18 січня 2023 року у приміщенні Городищенської районної філії Черкаського обласного центру зайнятості головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Барабашем Миколою проведено лекцію на тему «Дискримінація в трудових відносинах» з фахівцями Городищенської районної філії ЧОЦЗ.

Присутніх поінформовано, рівність прав і свобод громадян закріплена в Конституції України, а основний принцип недопущення дискримінації в нашій державі викладено в частині першій статті 6 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні». Він полягає в тому, що всі особи, незалежно від їхніх певних ознак, мають рівні права і свободи, а також рівні можливості для їх реалізації.

Сьогодні головною проблемою дискримінації в Україні є її поширена форма прояву, яка полягає в гендерній нерівності у сфері зайнятості та пошуку роботи. А прийняття сьогодні законодавчих актів, спрямованих на недопущення дискримінації у сфері зайнятості (Законів України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників» від 12.05.2022 № 2253-IX, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин» від 01.07.2022 № 2352-IX) сприятиме приведенню вітчизняного законодавства у відповідність до законодавства Європейського Союзу, практики Міжнародної організації праці та матиме позитивний вплив на ринкове середовище. Оскільки як показує досвід розвинутих країн, недопущення дискримінації сприяє не лише утвердженню демократичних принципів та поваги до прав людини, а й позитивно відображається на соціальних та економічних відносинах у суспільстві, дозволяє ефективніше використовувати людські ресурси, забезпечує стабільність. Особливо сьогодні, коли українське суспільство зіткнулось із новими

викликами. У такий надскладний час сфера трудового законодавства як ніколи потребує адаптації, а отже, і впровадження відповідних змін.

В кінці заходу обговорено, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

16 лютого 2023 року помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина провела вуличне інформування населення на тему: «Правила перетину кордону в умовах воєнного стану окремими категоріями осіб».

Під час дії воєнного стану на території України діють певні обмеження щодо виїзду чоловіків за кордон. Усім військовозобов'язаним чоловікам віком від 18 до 60 років заборонено покидати межі України. Втім, тут є певні винятки.

Одним з таких винятків є виїзд чоловіка, який є особою з інвалідністю I, II, III групи. За змістом п. 2-6 Правил категорії осіб, яким дозволяється виїзд за межі України, визначено частиною першою статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

У свою чергу, абзацом третім ст. 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» визначено таку категорію, як визнані в установленому порядку особами з інвалідністю.

Виїзд за межі України осіб з інвалідністю не обмежується по кількості перетинань державного кордону на виїзд з України.

Таким чином, особи з інвалідністю (незалежно від групи) мають право перетинати державний кордон на виїзд з України за наявності одного з таких документів, що підтверджують інвалідність:

- посвідчення, яке підтверджує відповідний статус;
- пенсійного посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги відповідно до Законів України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю», «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю», в яких зазначено групу та причину інвалідності;
- довідки для отримання пільг особами з інвалідністю, які не мають права на пенсію чи соціальну допомогу, за формою, затвердженою Мінсоцполітики.

16 березня завідувач сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Василь Ямковий провів лекцію для підоблікових Звенигородського районного сектору № 3 ДУ «Центр пробації» в Черкаській області, щодо кримінальної відповідальності за ст. 40 Кримінального Кодексу України. В умовах російської військової агресії, чимало громадян України, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях, щоденно піддаються примусу до вчинення протиправних дій, тому надзвичайно важливим є розуміння змісту статті 40 Кримінального кодексу України. Так, відповідно до ч.1 ст. 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками. Згідно з ч.2 цієї ж статті питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень ст.39 КК України.

Примус – вплив на особу поза або всупереч її волі, який обмежує свободу вибору поведінки, що має на меті змусити діяти відповідно волі того, хто примушує, виключаючи таку ознаку як здатність керувати своїми діями. Через страх особи стати жертвою насилля, а особливо, якщо вимога вчинити певне діяння супроводжується прицілом автомата, особа вчиняє кримінальне правопорушення.

Фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчинити певні дій, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

По закінченню заходу присутні отримали інформаційні матеріали системи БПД із зазначенням контактного телефону та адреси розміщення бюро правової допомоги.

19 січня 2023 року головним юристом сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Курчатова Оксана провела правопросвітницький захід з працівниками Корсунь-Шевченківського управління Черкаської філії Черкаського ОЦЗ та громадянами, які перебувають в статусі безробітних на тему «Дискримінація в трудових правовідносинах». Громадянам пояснили про види дискримінації, дискримінацію осіб з інвалідністю, які документи потрібно надати роботодавцю при працевлаштуванні на роботу, які існують пільги при працевлаштуванні на роботу певних категорій осіб, які дії не є дискримінацією та, особливо, юрист наголосила про правові способи захисту від проявів дискримінації.

Дискримінація може бути:

- прямою (наприклад, відмова у прийнятті на роботу вагітної жінки);
- непрямою (роботодавець прямо не зазначає, що не підвищує працівника з певних причин, а вигадує додаткові вимоги та критерії, яким такий працівник начебто не відповідає).

Перше що потрібно зробити особі, яка зазнала дискримінації на роботі та бажає звернутися за захистом своїх прав це визначити, яка дискримінація відбулася: пряма чи непряма, коли саме відбувся факт порушення та чи є докази факту дискримінації.

У випадках коли вчинювані дії підпадають під ознаки кримінального чи адміністративного правопорушення необхідно звертатися до правоохоронних органів.

Якщо зафіксовані факти не підпадають під ознаки правопорушень необхідно звернутися письмово до роботодавця, та вказати на обставини, які особа вважає дискримінаційними.

Також особа, яка зазнала дискримінації чи мобінгу має можливість:

- звернутися зі скаргою до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
- подати звернення до відповідного територіального підрозділу Державної служби України з питань праці;
- звернутися до суду.

Дотримання принципу недопущення дискримінації у сфері праці повинен бути реалізований на всіх етапах трудових відносинах: при укладенні трудового договору, переведенні на іншу роботу, оплаті праці та звільненні.

16 лютого 2023 року у приміщенні відділу «Центр надання адміністративних послуг» Лисянської ОТГ, завідувачем сектору «Лисянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ямковим Василем проведено лекцію на тему: «щодо змісту ст. 40 КкУ відповідно до якої не є злочином дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками, не визнається злочином, та інформації про те, що нормативно-правові акти окупаційних сил та окупаційних адміністрацій Російської Федерації є нікчемними, не створюють жодних правових наслідків, і нікчемність цих актів не підлягає оскарженню та не може бути скасована».

Під час проведеного заходу обговорено, що відповідно до ч.1 ст. 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

Згідно з ч.2 цієї ж статті питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень ст.39 КК України.

Фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчиняти певні дій, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

Є два види фізичного примусу:

- такий, що позбавляє особу, до якої застосовується, фізичної можливості вчинити на власний розсуд (наприклад, зв'язування, позбавлення волі, заподіяння тілесних ушкоджень, що призвели до втрати свідомості тощо);
- спрямований на те, щоб психологічно зламати особу та змусити її вчинити протиправне діяння (наприклад, мордування, катування тощо).

У разі застосування фізичного примусу, який повністю виключає можливість особи діяти на власний розсуд, кримінальна відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам повністю виключається на підставі частини першої статті 40 КК України.

Психічний примус - вплив на психіку особи з метою змусити її всупереч власній волі вчинити або утриматись від вчинення певних протиправних дій. Відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у випадках застосування психічного примусу вирішується за правилами крайньої необхідності (стаття 39 КК України), а психічний примус у даному разі є обставиною, що виражає небезпеку.

Відзначено, що при виключенні кримінальної протиправності діяння на підставі статті 40 КК України підлягають оцінці характер та ступінь фізичного примусу, індивідуальні фізичні можливості особи, психічний стан, зокрема, у момент застосування фізичного чи психічного примусу.

Підлягає кримінальній відповідальності особа, яка, перебуваючи під впливом фізичного чи психічного примусу, зберігала можливість керувати своїми діями, при цьому не перебуваючи в стані крайньої необхідності.

Також під час заходу роз'яснено, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

22 березня 2023 року у приміщенні відділу «Центр надання адміністративних послуг» виконавчого комітету Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» відділу Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему: «Запобігання та протидія дискримінації за расовою ознакою».

Під час лекції присутніх проінформовано, що Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», Загальна декларація прав людини під расовою дискримінацією визначають будь-яке розрізнення чи обмеження за ознаками раси, кольору шкіри, родового, етнічного та національного походження, які є недопустимі. Саме тому в Конституції України передбачено, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Та насправді дане положення практично не відображається в теперішніх реаліях.

В ході лекції юристом повідомлено, що однією з форм дискримінації є ідеологія расизму. Расова дискримінація є виявом расистських теорій, які обстоюють тезу про нерівність рас, зверхність і перевагу певної раси над усіма іншими. Особа, яка потерпіла від дискримінації за ознакою раси, може звернутися зі скаргою Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, який здійснює парламентський контроль за дотриманням конституційних прав і свобод людини та громадянина на території України; має право на відшкодування матеріальної шкоди та моральної шкоди, завданих їй унаслідок такої дискримінації. Відшкодування шкоди здійснюється в судовому порядку. Особи, винні в порушенні вимог законодавства про запобігання та протидію дискримінації, несуть цивільну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

Юристом зазначено на необхідності проведення серед населення правопросвітницьких заходів, які мають на меті виховання і пропаганду серед громадян поваги до осіб незалежно від їх расової приналежності.

Також під час заходу було роз'яснено, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані

матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

**БЕЗОПЛАТНА
ПРАВОВА
ДОПОМОГА**

19 січня 2023 року головний юрист Звенигородського бюро правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання БВПД Оленою Олійник та волонтером Валерією Фесовець провели захід у приміщенні Звенигородської районної філії Черкаського обласного центру зайнятості на тему: «Дискримінація в трудових відносинах».

Дискримінація за ознакою статі - ситуація, за якої особа або група осіб за ознаками статі, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами або привілеями в будь-якій формі, встановленій Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», крім випадків, коли такі обмеження або привілеї мають правомірну об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними

Під час заходу пояснили, що дискримінація за ознакою статі у трудових відносинах проявляється в такому, наприклад: -розподіл на «жіночі» і «чоловічі» професії та види робіт; -фактичне недопущення жінок чи чоловіків, на підставах їхньої статі до отримання професійної підготовки чи навчання за тією чи іншою професією; -розрив у заробітній платі жінок та чоловіків, у межах однієї галузі чи професії 25 відсотків; -неформальна зайнятість, при якій вагітні і матері з дітьми до трьох років не можуть отримувати законодавчо гарантовані соціальні виплати і пільги, пов'язані із їхньою репродуктивною роботою; -різне ставлення до працівників та працівниць, сприйняття та ставлення до жінок як до другорядних працівників; -дискримінація, пов'язана з вагітністю та зобов'язаннями з догляду за дитиною, або хворим членом сім'ї; -відмови на запити працівників щодо суміщення робочого графіку з сімейними обов'язками.

Також, юрист розповіла, що дискримінація може бути: -прямою (наприклад, відмова у прийнятті на роботу вагітної жінки); -непрямою (роботодавець прямо не зазначає, що не підвищує працівника з певних причин, а вигадує додаткові вимоги та критерії, яким такий працівник начебто не відповідає).

Однією з дискримінаційних дій під час виконання трудових обов'язків є мобінг (цькування).

Відповідно до статті 2 КЗпП України мобінг-систематичні тривалі умисні дії або бездіяльність роботодавця, окремих працівників або групи працівників трудового колективу, які спрямовані на приниження честі та гідності працівника, його ділової репутації, у тому числі з метою набуття, зміни або припинення ним

трудових прав та обов'язків, що проявляються у формі психологічного та/або економічного тиску, зокрема із застосуванням засобів електронних комунікацій.

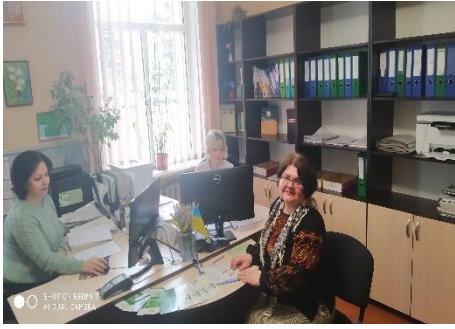

16 лютого 2023 року в рамках програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксана Курчатова разом з адміністраторами Центру надання адміністративних послуг Корсунь-Шевченківської міської ради провели круглий стіл, присвячений темі «Спадкування земельної ділянки в умовах воєнного стану». Під час заходу також надавали консультації відвідувачам центру надання адміністративних послуг.

З початку війни законодавцем було запроваджено зміни до строку прийняття спадщини під час воєнного стану. Так, перебіг строку для прийняття спадщини або відмови від її прийняття зупиняється на час дії воєнного стану, але не більше ніж на 4 місяці. Тобто до загальних 6 місяців на прийняття спадщини додається ще 4 місяці, загалом 10 місяців (але у разі припинення або скасування воєнного стану строк для прийняття (відмови від) спадщини може бути меншим ніж 10 місяців.

Також учасники заходу розглянули ряд питань, що стосуються порядку оформлення свідоцтва про право на спадщину, переліку нотаріусів, до яких потрібно звернутися, щоб відкрити спадщину, подання заяви про прийняття спадщини за кордоном (у випадку, якщо на території України відкрилася спадщина, право на яку має особа, що виїхала за кордон, така особа може звернутися до посольства/консульства України у державі її перебування та засвідчити свій підпис на заяві про прийняття спадщини). Обговорили також питання посвідчення заповітів в умовах воєнного стану та посвідчення спадкового договору під час воєнного стану, а також функціонування реєстрів, необхідних у процедурі спадкування (спадковий реєстр)

Наостанок, варто зазначити, що сфера спадкування зазнала змін у реаліях війни, що направлені на максимальне забезпечення прав та інтересів громадян. При цьому, не зважаючи на те, що строки на прийняття спадщини наразі подовжено, не слід зволікати із оформленням спадщини. Окрім того, доцільно ще за життя подбати про упорядкування усіх питань, пов'язаних із спадщиною, що можливо за допомогою заповіту, спадкового договору. Зазначене уможливить спрощення врегулювання майнових питань після смерті спадкодавця та мінімізації судових спорів між спадкоємцями.

21 березня 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ларисою Папушняк проведено правопросвітницький захід в бібліотеці КЗ «Центр культури і дозвілля» Шполянської міської ради ОТГ з членами літературної студії ім. О. Влизька на тему: «Запобігання та протидія дискримінації за расовою ознакою». Метою заходу було підвищення рівня обізнаності людей про проблему дискримінації, про необхідність усвідомлювати, що факти дискримінації оточують нас у повсякденному та професійному житті, у приватній та публічній сферах, проте в силу тих чи інших причин багато людей їх не помічають і отже не кваліфікують як такі. Отже, необхідно навчитися бачити, правильно ідентифікувати та кваліфікувати випадки дискримінації перш за все, щоб мати можливість запобігти такому явищу.

В разі виникнення запитань або необхідності більш детальних роз'яснень Ви можете звернутись до єдиного контакт-центру системи безоплатної правової допомоги за телефоном 0 800 213 103. Дзвінки приймаються цілодобово та безкоштовно в межах України.

24 січня 2023 року заступник начальника відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталія Мамонова провела лекцію для відвідувачів центру надання адміністративних послуг виконавчого комітету Смілянської міської ради на тему: «Правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин». Наталія роз'яснила, хто така особа, яка зникла безвісти за особливих обставин:

Відповідно до закону особою, зниклою безвісти за особливих обставин вважається особа, яка зникла безвісти у зв'язку із:

- збройним конфліктом;
- воєнними діями;
- тимчасової окупації частини території України;

- надзвичайної ситуації природного чи техногенного характеру.

Як надається статус особи зниклої безвісти за особливих обставин:

- Близькі родичі зниклої безвісти особи подають заяву про розшук до відповідного територіального органу Національної поліції України;
- Відомості про цей факт вносяться до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин (далі – Реєстр);

Саме з моменту внесення відомостей до Реєстру про факт зникнення, особа вважається такою, що зникла безвісти за особливих обставин.

Надання особі статусу зниклої безвісти за особливих обставин не позбавляє її родичів або інших осіб права звернення до суду із заявою про визнання такої особи безвісно відсутньою чи оголошення її померлою у порядку, передбаченому законодавством.

Хто може подати заяву про розшук особи:

- родич такої особи;
- представник військового формування, орган державної влади, орган місцевого самоврядування, громадське об'єднання;
- будь-якою іншою особою, якій стало відомо про зникнення;
- Уповноважений з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин у випадку, якщо родичі такої особи звернулись з повідомленням про зникнення особи.

Які права мають близькі родичі та члени сім'ї осіб, зниклих безвісти за особливих обставин:

- право на отримання достовірних відомостей про місце перебування особи, зниклої безвісти за особливих обставин, обставини її загибелі (смерті), місце поховання (якщо воно відоме);
- отримання пенсії у зв'язку із втратою годувальника. Така пенсія призначається непрацездатним членам сім'ї особи, якій надано правовий статус особи, зниклої безвісти за особливих обставин відповідно до розділу 5 статей 36-39 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Які правові наслідки набуття такого статусу:

- Зберігається повний обсяг цивільної правоздатності такої особи;
- Над майном особи встановлюється опіка;
- Не змінюється сімейний стан до моменту розірвання шлюбу за заявою другого з подружжя внаслідок визнання особи безвісно відсутньою або до моменту оголошення такої особи померлою;
- Зберігаються місце роботи та займана посада, але не більш як до моменту визнання її безвісно відсутньою чи оголошення померлою.

Які існують офіційні канали пошуку зниклих безвісти:

- Національне інформаційне бюро
- Повідомити про зниклу людину можна в Національне інформаційне бюро за телефоном гарячої лінії в межах України – 1648, для дзвінків з-за кордону +38 (044) 287–81–65.
- Національна поліція України
- гаряча лінія – 0894201867,
- електронна пошта – rozshuk_znyklyh@police.gov.ua.

- чат-бот – t.me/poshuk_znyklyh.

Сервіси для розшуку безвісно зниклих осіб:

*Телеграм-канал «Пошук зниклих» – https://t.me/poshuk_znyklyh ;

*Телеграм-канал “Пошук Україна 2022” – <https://t.me/poshukukraina2022> ;

*Телеграм-канал “Розшук за даними Національного інформаційного бюро” – https://t.me/nib_uncr_bot

16 лютого 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Ларисою Папушняк проведено правопросвітницький захід, для клієнтів поштового відділення Укрпошти м. Шпола на тему: «Правила перетину кордону в умовах воєнного стану окремими категоріями громадян». Надана інформація про особливості перетину кордону в умовах воєнного стану, про документи, які необхідні для перетину кордону, про категорії громадян, яким обмежують виїзд за кордон може знадобитись громадянам, якщо вони мають намір перетнути кордон. Разом з тим наголошено, що перед перетином державного кордону краще заздалегідь перевірити, чи не вносились зміни до Правил перетину кордону та консультуватись з спеціалістами. А особи, яким відмовлено у перетині державного кордону, мають право оскаржити відповідне рішення.

23 березня 2023 року помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина провела лекцію для учнів 9-В та 10- В класів Кам'янського ліцею №1 на тему: «Запобігання та протидія дискримінації за расовою ознакою».

Дискримінація – це ситуація, за якої особа та/або група осіб за їх ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є

та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, встановленій цим Законом, крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними.

Ознаками дискримінації є :

- упереджене ставлення;
- образа, хамська поведінка, приниження та насильство;
- відмова в прийомі на роботу(необґрунтована), в навчанні й розвитку професійних навичок;
- неповага до чужої думки, релігійних, політичних чи моральних поглядів;
- перебільшення власних досягнень перед оточуючими, приниження чужих достоїнств.

Расова дискримінація — це повне обмеження чи утиск людей через расову відмінність й відмінність в кольорі шкіри. Расові протиріччя часто можуть призводити до гострих конфліктів.

Якщо ви вважаєте, що зазнали дискримінації, маєте право звернутися із скаргою до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та/або до суду.

По закінченню заходу, слухачам було залишено тематичний матеріал у вигляді буклетів. При виникненні питань звертатися до Кам'янського бюро правової допомоги, за адресою м. Кам'янка вул. Декабристів, 2 тел. (04732)6-11-48.

20 січня 2023 року головний юрист сектору Звенигородського бюро правової допомоги відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оленою Олійник та з участю волонтера Валерією Фесовець провели вуличне інформування на тему: «Дискримінація в трудових відносинах».

Жителів міста проінформовано, що підставою для дискримінації у сфері праці виступають расові, етнічні, тендерні, вікові та інші характеристики робочої сили.

Можна виділити кілька видів дискримінації у сфері праці за сферою дії або за результатами:

- дискримінація при наймі на роботу (або, навпаки, при звільненні з роботи). Вона відбувається тоді, коли ту чи іншу групу населення за інших рівних умов останніми беруть на роботу і першими звільняють;
- дискримінація у доступі до певних професій або посад. Вона відбувається,

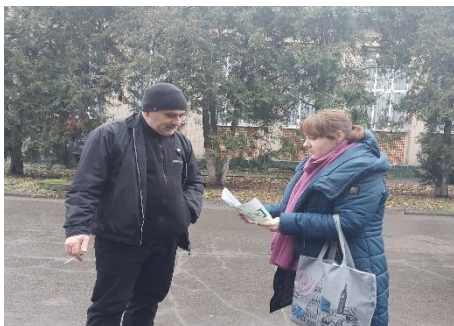
коли який-небудь групи населення забороняють або обмежують доступ до певних видів діяльності, професій, посад, не дивлячись на те, що вони здатні виконувати ці роботи. Цей вид дискримінації називають також професійної сегрегацією;

- дискримінація при оплаті праці. Вона виникає в разі більш низьку оплату праці одних працівників у порівнянні з іншими за виконання однієї і тієї ж роботи. Тобто в тому випадку, коли відмінності в оплаті праці не пов'язані з відмінностями в ефективності праці;

- дискримінація при просуванні по службі, в професійній кар'єрі. Вона спостерігається, коли працівники дискримінуються групи обмежуються в вертикальній мобільності. Цей вид дискримінації аналогічний професійної сегрегації, але в даному випадку сегрегація відбувається по вертикалі, в посадовій ієрархії;

- дискримінація при отриманні освіти або професійної підготовки. Вона може виражатися або в обмеженні доступу до отримання освіти та професійної підготовки, або в наданні освітніх послуг більш низької якості. Цей вид дискримінації не можна в повній мірі віднести власне до дискримінації у сфері праці, так як отримання освіти зазвичай передуює трудової діяльності. Між тим, характер цього виду дискримінації, її причини та наслідки з неї найтіснішим чином пов'язані з функціонуванням сфери праці.

Дискримінація – складне явище, в якому об'єднуються і дискримінаційні відмінності в заробітній платі, і інші нерівні можливості у сфері праці.

17 лютого 2023 року головний юрист сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Сергій Косенко провів вуличне інформування на тему: «Правила перетину кордону в умовах воєнного стану окремими категоріями осіб».

Нещодавно в Україні подовжили воєнний стан та загальну мобілізацію. Відповідно до цього, лише обмежені категорії чоловіків мають право виїжджати за кордон. Кабмін вніс зміни щодо правил перетину кордону однією з них. А саме – водіїв. Відтепер термін їх крайнього перебування за межами країни збільшено до 60 днів.

Раніше водії - чоловіки могли знаходитися в іншій країні не більше 45 днів. Зараз цей термін збільшили на 15 днів - він відраховується від дня перетину державного кордону.

Якщо водій порушить це правило, то йому можуть призупинити доступ до Єдиного комплексу інформаційних систем «Укртрансбезпеки» на три місяці.

Зазначимо, інформацію про водіїв транспортних засобів суб'єктів господарювання, які мають ліцензію на право провадження господарської діяльності з міжнародних перевезень вантажів та пасажирів автомобільним транспортом, вносять до відповідної інформаційної системи, адміністратором якої є «Укртрансбезпека», на підставі заявки ліцензіата.

Перетнути кордон такий водій може лише на транспортному засобі, який є засобом провадження господарської діяльності ліцензіата і повна маса якого становить 3500 кілограмів та більше.

Працівники Держприкордонслужби перевіряють наявність водія у спеціальній інформаційній системі від «Укртрансбезпеки».

Нагадаємо категорії чоловіків, які можуть виїжджати за кордон під час воєнного стану

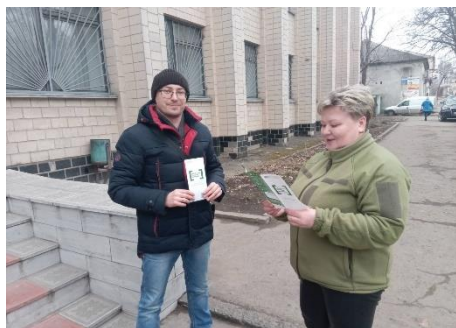
- невійськовозобов'язані чоловіки (за станом здоров'я/люди з інвалідністю);
- моряки, залізничники, працівники авіасфери, волонтери;
- чоловік, який супроводжує за кордон дитину-інваліда;
- чоловік, який має трьох або більше дітей та забезпечує їх (факт утримання дітей потрібно довести необхідними документами);
- батько - одинак, який самостійно виховує дитину до 18 років (необхідні документи: свідоцтво про народження та довідка, що підтверджує цей факт).

Також вільно з країни можуть виїжджати українські чоловіки до 18 та після 60 років.

Зауважимо, нещодавно для чоловіків з інвалідністю було змінено перелік документів, які слід мати при собі на кордоні.

Кабмін виключив для них зі списку документів довідку МСЕК. Тож людям з інвалідністю при перетині кордону необхідно мати такі документи:

- посвідчення, що підтверджує відповідний статус;
- пенсійне посвідчення чи посвідчення, що підтверджує призначення соціальної допомоги, в яких зазначено групу та причину інвалідності.

23 березня 2023 року в приміщенні сектору поліцейської діяльності №1 відділу поліції №1 Черкаського районного управління поліції ГУНП в Черкаській області за участі працівників поліції головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги

Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксана Курчатова провела круглий стіл на тему «Стаття 40 Кримінального Кодексу України». Представник безоплатної правової допомоги уточнила поняття та наголосила на ознаки фізичного та психічного примусу. Окремо зазначила, що шкода, про яку йде мова в статті 40 КК України це не лише майнова шкода, шкода для життя, здоров'я людей, довкілля чи інша шкода, прояви якої є очевидні, але також і немайна шкода чи небезпека заподіяння шкоди будь-якому об'єкту, що охороняється кримінальним законом. Учасники заходу обговорили приклади даних діянь та бездіяльності особи в такій ситуації та довели до відома присутніх інформацію про систему безоплатної правової допомоги в Україні.

25 січня 2023 року завідувач сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олег Кривошия Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги провів вуличне інформування на тему «Правовий статус осіб, які зникли за особливих обставин». Гостям та мешканцям міста Корсунь-Шевченківський повідомили порядок надання статусу особи зниклої безвісти за особливих обставин та які правові наслідки набуття такого статусу, хто може подати заяву про розшук особи, які права мають близькі родичі та члени сім'ї осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Відповідно до закону особою, зниклою безвісти за особливих обставин вважається особа, яка зникла безвісти у зв'язку із збройним конфліктом, воєнними діями, тимчасовою окупацією частини території України, надзвичайної ситуації природного чи техногенного характеру.

Близькі родичі зниклої безвісти особи подають заяву про розшук до відповідного територіального органу Національної поліції України. Відомості про цей факт вносяться до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин (далі – Реєстр).

Саме з моменту внесення відомостей до Реєстру про факт зникнення, особа вважається такою, що зникла безвісти за особливих обставин.

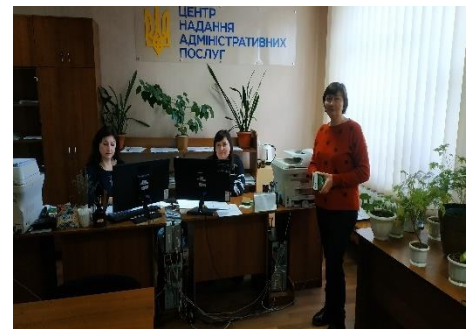
Надання особі статусу зниклої безвісти за особливих обставин не позбавляє її родичів або інших осіб права звернення до суду із заявою про визнання такої особи безвісно відсутньою чи оголошення її померлою у порядку, передбаченому законодавством.

21 лютого 2023 року головним юристом сектору «Шполянське бюро правової допомоги» Папушняк Л.В. проведено виїзне консультування у ЦНАП Шполянської міської ради ОТГ на тему: «Присвоєння кадастрового номера земельній ділянці».

Навіщо потрібен кадастровий номер, де та як отримати кадастровий номер, які потрібно подати документи до землевпорядної організації та інші питання, з якими були ознайомлені присутні під час проведення заходу.

Також під час заходу роз'яснено про порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, роздані друковані матеріали системи БПД з контактною інформацією Єдиного контакт-центру системи БПД, – тел. 0 800 213 103 (цілодобово, безкоштовно в межах України).

28 березня 2023 року у приміщенні Городищенської районної філії Черкаського обласного центру зайнятості, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему: «щодо змісту ст. 40 КкУ відповідно до якої не є злочином дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками, не визнається злочином, та інформації про те, що нормативно-правові акти окупаційних сил та окупаційних адміністрацій Російської Федерації є нікчемними, не створюють жодних правових наслідків, і нікчемність цих актів не підлягає оскарженню та не може бути скасована».

Під час проведеного заходу обговорено, що відповідно до ч.1 ст. 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

Згідно з ч.2 цієї ж статті питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень ст.39 КК України.

Фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчиняти певні дій, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

Є два види фізичного примусу:

- такий, що позбавляє особу, до якої застосовується, фізичної можливості вчинити на власний розсуд (наприклад, зв'язування, позбавлення волі, заподіяння тілесних ушкоджень, що призвели до втрати свідомості тощо);
- спрямований на те, щоб психологічно зламати особу та змусити її вчинити протиправне діяння (наприклад, мордування, катування тощо).

У разі застосування фізичного примусу, який повністю виключає можливість особи діяти на власний розсуд, кримінальна відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам повністю виключається на підставі частини першої статті 40 КК України.

Психічний примус - вплив на психіку особи з метою змусити її всупереч власній волі вчинити або утриматись від вчинення певних протиправних дій. Відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у випадках застосування психічного примусу вирішується за правилами крайньої необхідності (стаття 39 КК України), а психічний примус у даному разі є обставиною, що виражає небезпеку.

Відзначено, що при виключенні кримінальної протиправності діяння на підставі статті 40 КК України підлягають оцінці характер та ступінь фізичного примусу, індивідуальні фізичні можливості особи, психічний стан, зокрема, у момент застосування фізичного чи психічного примусу.

Підлягає кримінальній відповідальності особа, яка, перебуваючи під впливом фізичного чи психічного примусу, зберігала можливість керувати своїми діями, при цьому не перебуваючи в стані крайньої необхідності.

Також під час заходу роз'яснено, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

25 січня 2023 року у приміщенні відділу «Центр надання адміністративних послуг» виконавчого комітету Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію для працівників на тему: «Правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин».

Під час проведеного заходу роз'яснено, хто така особа, яка зникла безвісти за особливих обставин та права родичів таких осіб.

Обговорено, що відповідно до оновленої редакції Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» особою, зниклою безвісти за особливих обставин визнається особа, зникла безвісти у зв'язку із:

- збройним конфліктом;
- воєнними діями;
- тимчасовою окупацією частини території України;
- надзвичайними ситуаціями природного чи техногенного характеру.

У разі наявності інформації про зникнення особи безвісти за вказаних обставин, необхідно вчинити наступні дії:

1. Подати заяву про розшук особи, зниклої безвісти за особливих обставин, до відповідного територіального органу Національної поліції України. Заява про розшук особи, зниклої безвісти за особливих обставин, може бути подана не тільки родичам такої особи, а й будь-якою іншою особою, якій стало відомо про зникнення (стаття 18 Закону).

2. Отримати від слідчого Національної поліції України витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР) про відкриття кримінального провадження за фактом зникнення особи безвісти за особливих обставин із зазначенням заявника.

3. Надати слідчому Національної поліції України якомога більше інформації, яка може сприяти розшуку особи, зниклої безвісти за особливих обставин. Це можуть бути:

- відомості про шрами, татуювання, імпланти;
- фотокартки та відеозаписи зниклої особи;
- копії документів (паспортний документ, ідентифікаційний податковий номер, свідоцтва органів державної реєстрації актів цивільного стану тощо);
- медичні документи зниклої особи, зокрема від сімейного лікаря, хірурга, стоматолога, травматолога тощо;
- інші наявні відомості та (або) дані про зниклу особу.

4. Надати біологічний ДНК-матеріал для проведення молекулярно-генетичного аналізу (для батька, матері, дітей, братів та сестер зниклої особи). Відповідні дії здійснюються за направленням слідчого Національної поліції України.

5. Маючи статус заявника та, у встановлених законодавством випадках, особи, потерпілої від кримінального правопорушення, підтримувати зв'язок зі слідчим, який зобов'язаний повідомляти Вас про хід слідства та про заходи, вжиті для розшуку особи.

У разі отримання інформації про зникнення особи за особливих обставин або заяви про розшук такої особи, Національна поліція України зобов'язана інформувати Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин протягом трьох днів з моменту отримання такої інформації або заяви (стаття 18 Закону).

Під час обговорення повідомлено, які існують офіційні канали пошуку зниклих безвісті.

22 лютого 2023 року у приміщенні «Служби у справах дітей» виконавчого комітету Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему: «щодо змісту ст. 40 КкУ відповідно до якої не є злочином дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками, не визнається злочином, та інформації про те, що нормативно-правові акти окупаційних сил та окупаційних адміністрацій Російської Федерації є нікчемними, не створюють жодних правових наслідків, і нікчемність цих актів не підлягає оскарженню та не може бути скасована».

Під час проведеного заходу обговорено, що відповідно до ч.1 ст. 40 КК України не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

Згідно з ч.2 цієї ж статті питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень ст.39 КК України.

Фізичний примус - це застосування до особи фізичного насильства з метою примусити її вчинити певні протиправні дії або не вчиняти певні дій, які особа повинна була б вчинити (бездіяльність) всупереч її волі.

Є два види фізичного примусу:

- такий, що позбавляє особу, до якої застосовується, фізичної можливості вчинити на власний розсуд (наприклад, зв'язування, позбавлення волі, заподіяння тілесних ушкоджень, що призвели до втрати свідомості тощо);

- спрямований на те, щоб психологічно зламати особу та змусити її вчинити протиправне діяння (наприклад, мордування, катування тощо).

У разі застосування фізичного примусу, який повністю виключає можливість особи діяти на власний розсуд, кримінальна відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам повністю виключається на підставі частини першої статті 40 КК України.

Психічний примус - вплив на психіку особи з метою змусити її всупереч власній волі вчинити або утриматись від вчинення певних протиправних дій. Відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам у випадках застосування психічного примусу вирішується за правилами крайньої необхідності (стаття 39 КК України), а психічний примус у даному разі є обставиною, що виражає небезпеку.

Відзначено, що при виключенні кримінальної протиправності діяння на підставі статті 40 КК України підлягають оцінці характер та ступінь фізичного примусу, індивідуальні фізичні можливості особи, психічний стан, зокрема, у момент застосування фізичного чи психічного примусу.

Підлягає кримінальній відповідальності особа, яка, перебуваючи під впливом фізичного чи психічного примусу, зберігала можливість керувати своїми діями, при цьому не перебуваючи в стані крайньої необхідності.

Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям призначається і виплачується у грошовій формі. Право на отримання такої допомоги мають малозабезпечені сім'ї, які постійно проживають на території України та мають середньомісячний сукупний дохід нижчий від прожиткового мінімуму для сім'ї. Про алгоритм призначення державної соціальної допомоги, перелік необхідних документів для її призначення та строк, протягом якого вона виплачується **28 березня 2023 року** обговорили під час круглого столу головний спеціаліст-юристконсульт управління праці та соціального захисту населення виконавчого комітету Смілянської міської ради Сюкало Юлія та фахівці Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Малозабезпечена сім'я – це сім'я, яка з поважних причини або незалежних від неї причин має середньомісячний сукупний дохід, нижчий від прожиткового мінімуму для сім'ї. Право сім'ї на отримання державної соціальної допомоги залежить не лише від доходів, але і від майнового стану, зайнятості працездатних членів сім'ї та інших факторів.

Прожитковим мінімумом для сім'ї вважається визначена для кожної сім'ї, залежно від її складу, сума прожиткових мінімумів, розрахованих та затверджених відповідно до Закону України «Про прожитковий мінімум».

Прожитковий мінімум для основних соціальних і демографічних груп населення станом на листопад місяць 2019 року становить:

- для дітей віком до 6 років – 1699 гривень;
- для дітей віком від 6 до 18 років – 2118 гривень;
- для працездатних осіб – 2007 гривень;
- для осіб, які втратили працездатність – 1564 гривні.

Призначення і виплата соціальної допомоги здійснюється підрозділами з питань соціального захисту населення за місцем реєстрації уповноваженого представника малозабезпеченої сім'ї.

Зокрема, уповноважений представник сім'ї попередньо повинен подати заяву про надання державної соціальної допомоги. У заяві обов'язково дається згода сім'ї на збір інформації про неї, про її власність, доходи та майно, яка необхідна для призначення і виплати такої допомоги.

У випадку неотримання соціальної допомоги за зареєстрованим місцем проживання, допомога може бути призначена і виплачена за місцем фактичного проживання уповноваженого представника сім'ї.

Заяву з необхідними документами для призначення соціальної допомоги у сільській місцевості приймають виконавчі органи сільських і селищних рад. Після цього, здійснюють передачу таких заяв відповідним органам соціального захисту населення.

Варто зауважити, що, відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», до заяви про надання допомоги додаються наступні документи:

- документ, що посвідчує особу уповноваженого представника сім'ї;
- довідка про склад сім'ї;
- декларація про доходи та майно осіб, які входять до складу сім'ї (заповнюється на підставі довідок про доходи кожного члена сім'ї);
- довідка про наявність та розмір земельної частки (паю).

У декларацію не включається:

- державна соціальна допомога, призначена відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям»;
- нарахована субсидія за спожиті житлово-комунальні послуги;
- сплачені членами сім'ї аліменти.

Звертаємо увагу на те, що рішення про призначення соціальної допомоги або про відмову в її наданні приймається органом соціального захисту населення протягом десяти календарних днів. У разі прийняття рішення про відмову в наданні соціальної допомоги, орган соціального захисту населення письмово повідомляє про це уповноваженого представника сім'ї із зазначенням підстав відмови та порядку оскарження рішення.

Строки призначення державної соціальної допомоги.

Допомога малозабезпеченим сім'ям виплачується щомісяця та призначається на півроку. Через шість місяців сім'я знову повинна підтвердити своє право на виплати.

У разі призначення соціальної допомоги на наступний строк, уповноважений представник сім'ї подає заяву і декларацію про доходи та майно. Довідка про склад сім'ї поновлюється лише у разі змін у складі сім'ї, а також у разі, коли між поданням заяви на призначення соціальної допомоги на наступний строк та припиненням виплат раніше призначеної соціальної допомоги минуло більше календарного місяця.

25 січня 2023 року головним юристом сектору «Звенигородське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оленою Олійник та волонтером Валерією Фесовець проведено лекцію у приміщенні Звенигородського ВП ГУНП в Черкаській області на тему: «Правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин».

Відповідно до Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» особою, зниклою безвісти за особливих обставин вважається особа, яка зникла безвісти у зв'язку із:

- збройним конфліктом;
- воєнними діями;
- тимчасової окупації частини території України;
- надзвичайної ситуації природного чи техногенного характеру.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» особа набуває статусу такої, що зникла безвісти за особливих обставин, з моменту внесення про неї відомостей, що містяться у заяві про факт зникнення, до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, та вважається такою, що зникла безвісти за особливих обставин, з моменту подання заявником заяви про факт зникнення особи.

Надання особі статусу зниклої безвісти за особливих обставин не позбавляє її родичів або інших осіб права звернення до суду із заявою про визнання такої особи безвісно відсутньою чи оголошення її померлою у порядку, передбаченому законодавством.

Також, юрист розповіла, що заяву про розшук особи, зниклої безвісти за особливих обставин, може бути подана родичам такої особи, представником військового формування, органом державної влади, органом місцевого самоврядування, громадським об'єднанням або будь-якою іншою особою, якій стало відомо про зникнення.

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

22 лютого 2023 року у приміщенні відділу «Центр надання адміністративних послуг» виконавчого комітету Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему: «Визначення шкоди та збитків, завданих земельним ресурсам внаслідок збройної агресії РФ».

Під час проведеного заходу роз'яснено, що шкода, завдана земельним ресурсам, що включає шкоду від пошкодження і знищення родючого шару ґрунту та шкоду, зумовлену забрудненням і засміченням земельних ресурсів, оцінюються з урахуванням таких показників:

1. витрати на рекультивацію земель, які були порушені внаслідок бойових дій, будівництво, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій для облаштування державного кордону;

2. збитки, завдані власникам (землекористувачам) земельних ділянок сільськогосподарського призначення;

3. витрати на відновлення меліоративних систем;

4. шкода, завдана ґрунтам та земельним ділянкам внаслідок забруднення ґрунтів речовинами, які негативно впливають на їх родючість та інші корисні властивості;

5. шкода, завдана ґрунтам та земельним ділянкам внаслідок засмічення земельних ділянок сторонніми предметами, матеріалами, відходами та/або іншими речовинами (підпункт 9 пункту 2 Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року №326.

Інформаційною базою для визначення шкоди та збитків завданих земельному фонду України внаслідок збройної агресії Російської Федерації є: акти обстеження земельних ділянок; акти комісій із визначення збитків власників землі та землекористувачів; звіти про експертну грошову оцінку земельних ділянок; первинні документи; облікові реєстри; бухгалтерська та інша звітність, що ґрунтується на даних бухгалтерського обліку підприємств, установ та організацій; проектно-кошторисна документація; відомості Державного земельного кадастру; документація із землеустрою; дані дистанційного зондування Землі.

Також обговорено, що розмір шкоди внаслідок забруднення ґрунтів чи засмічення земель обчислюється уповноваженими особами Держекоінспекції, у тому числі на основі нормативно грошової оцінки земельної ділянки. Щодо

земельних ділянок, грошова оцінка яких не проведена, або у випадку неможливості отримання даних з нормативної грошової оцінки земельної ділянки, ґрунти якої зазнали забруднення, така оцінка розраховується як середня нормативна грошова оцінка площі ріллі по Автономній Республіці Крим або по області (для міста Києва використовується середня нормативна грошова оцінка площі ріллі по Київській області), помноженої на коефіцієнт, що зумовив негативні екологічні наслідки для родючості ґрунтів, який дорівнює 300.

Розмір завданих збитків власникам (землекористувачам) земельних ділянок сільськогосподарського призначення, в тому числі із урахуванням фактично понесених витрат на приведення земельних ділянок у придатний для використання стан, визначається відповідно до Порядку визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам, затвердженого Постановою № 284.

Розміри збитків, завданих такій категорії земель, визначаються комісіями, створеними Київською та Севастопольською міськими, районними державними адміністраціями, виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, до складу яких включаються представники зазначених органів (голови комісій), власники землі або землекористувачі (орендарі), яким заподіяні збитки, представники підприємств, установ, організацій та громадяни, які будуть їх відшкодовувати, представники територіальних органів Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, Державної екологічної інспекції України, фінансових органів, органів у справах містобудування і архітектури. Результати роботи комісій оформляються відповідними актами, що затверджуються органами, які створили ці комісії.

Відповідальною за визначення шкоди та збитків, завданих земельним ресурсам є Державна екологічна інспекція України (Держекоінспекція).

29 березня 2023 року у приміщенні «Служби у справах дітей» виконавчого комітету Городищенської міської ради, головним юристом сектору «Городищенського бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Наталією Крикун проведено лекцію на тему: «Соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям».

Під час обговорення відзначено, що відповідно до чинного законодавства, малозабезпеченою сім'єю в Україні є родина, яка з поважних або незалежних від неї причин має середньомісячний сукупний дохід нижчий від гарантованого прожиткового мінімуму для неї. У такому випадку родина може звернутися до управління праці та соціального захисту населення для перевірки права на

призначення державної соціальної допомоги. Розмір соціальних виплат визначається як різниця між прожитковим мінімумом для сім'ї та середньомісячним сукупним доходом малозабезпеченої родини. Передусім розмір прожиткового мінімуму залежить від складу сім'ї та кількості осіб. Відповідно, для кожної родини сума виплат буде різною.

Згідно Закону України «Про прожитковий мінімум» прожитковий мінімум визначається нормативним методом у розрахунку на місяць на одну особу, а також окремо для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення:

дітей віком до 6 років;

дітей віком від 6 до 18 років;

працевдатних осіб;

осіб, які втратили працевдатність.

Обговорено питання, що відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» призначення і виплата соціальної допомоги здійснюється підрозділом соціального захисту населення за місцем реєстрації уповноваженого представника малозабезпеченої сім'ї. Надано інформацію про розмір допомоги; які документи необхідні; строки призначення державної соціальної допомоги та умови припинення виплати допомоги.

Також під час заходу роз'яснено, порядок отримання первинної та вторинної безоплатної правової допомоги, та розповсюджені друковані матеріали системи безоплатної правової допомоги з контактною інформацією.

26 січня 2023 року помічник юриста сектору «Кам'янське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Токарь Ірина провела семінар з особовим складом Сектору поліцейської діяльності ВТ відділу поліції №2 ЧРУП ГУНП Черкаської області, на тему «Правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин».

Відповідно до Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» особа, зникла безвісти, – фізична особа, стосовно якої немає відомостей про її місцеперебування на момент подання заявником заяви про її розшук.

У свою чергу особою, зникла безвісти за особливих обставин вважається особа, яка зникла безвісти у зв'язку із збройним конфліктом, воєнними діями, тимчасовою окупацією частини території України, надзвичайними ситуаціями природного чи техногенного характеру. Особа набуває статусу такої, що зникла

безвісти за особливих обставин, з моменту внесення про неї відомостей, що містяться у заяві про факт зникнення, до Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, у порядку, передбаченому цим Законом, та вважається такою, що зникла безвісти за особливих обставин, з моменту подання заявником заяви про факт зникнення особи.

Заява про розшук особи, зниклої безвісти за особливих обставин, подається до відповідного територіального органу Національної поліції України (повідомлення про зникнення приймається поліцією в день звернення усно чи письмово).

Письмове звернення також може бути надіслане з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку (електронне звернення) на електронну адресу rg.pru@police.gov.ua.

Заява про розшук особи, зниклої безвісти за особливих обставин, може бути подана родичам такої особи, представником військового формування, органом державної влади, органом місцевого самоврядування, громадським об'єднанням або будь-якою іншою особою, якій стало відомо про зникнення.

Також, якщо зникнення підтвердилося, необхідно терміново звернутися до поліції за номером 102 та зателефонувати на гарячу лінію за безкоштовним номером 0800500202, де можна отримати консультацію щодо подальших дій.

У повідомленні про зниклу людину слід зазначити паспортні дані; опис зовнішності з особливими прикметами у разі наявності таких (особливості зовнішності, наявність татувань та шрамів, також у що була вдягнена людина на момент зникнення тощо); інші відомості, що можуть допомогти у пошуках (номер мобільного телефона, дані про автомобіль та інше).

УВАГА! В Україні з травня працює Уповноважений з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, який координує кол-центр з розшуку зниклих безвісти як військових, так і цивільних осіб та співпрацює з Національним Інформаційним Бюро при Мінреінтеграції у питаннях інформації щодо зниклих безвісти.

Система безоплатної правової допомоги не лишається осторонь цієї болючої проблеми і тому **22 лютого 2023 року** завідувач сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Олег Кривошия разом з представниками Благодійного Фонду «Я маю право» та Гірської міської військово-цивільної адміністрації Северодонецького району Луганської області провів круглий стіл на тему «Визначення шкоди та збитків, завданих земельним

ресурсам внаслідок збройної агресії РФ». Під час заходу розглянули основні питання теми, зокрема; перелік документів, на підставі яких визначається завдана шкода та збитки; визначення розміру збитків, завданих власникам (землекористувачам) земельних ділянок сільськогосподарського призначення; куди звернутися для визначення шкоди та збитків за показниками та визначення розміру шкоди.

Розміри збитків завданим землі сільськогосподарського призначення визначаються комісіями, створеними міськими, районними державними адміністраціями, виконавчими органами сільських, селищних, міських рад, до складу яких включаються власники землі або землекористувачі (орендарі), яким заподіяні збитки, представники підприємств, установ, організацій та громадяни, які будуть їх відшкодовувати, представники територіальних органів Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, Державної екологічної інспекції України, фінансових органів, органів у справах містобудування і архітектури.

Результати роботи комісій оформляються відповідними актами, що затверджуються органами, які створили ці комісії.

У даному випадку відшкодуванню підлягають:

- вартість житлових будинків, виробничих та інших будівель і споруд, включаючи незавершене будівництво;
- вартість плодючих та інших багаторічних насаджень;
- вартість лісових і дерево-чагарникових насаджень;
- вартість водних джерел (колодязів, ставків, водоймищ, свердловин тощо), зрошувальних і осушувальних систем, протиерозійних і протиселевих споруд;
- понесені або необхідні витрати на поліпшення якості земель за період використання земельних ділянок з урахуванням економічних показників, - на незавершене сільськогосподарське виробництво (оранка, внесення добрив, посів, інші види робіт), на розвідувальні та проектні роботи;
- інші збитки власників землі і землекористувачів, у тому числі орендарів, включаючи й неодержані доходи, якщо вони обґрунтовані.

29 березня 2023 року головний юрист сектору «Корсунь-Шевченківське бюро правової допомоги» відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Оксана Курчатова з соціальними педагогами Корсунь-Шевченківської загальноосвітньої школи №1 Корсунь-Шевченківської міської ради Черкаської області Світланою Бондаренко та Максименко Людмилою провела круглий стіл на тему «Соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям». Під час заходу обговорили Постанову

Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 р. № 214 "Деякі питання надання державної соціальної допомоги на період введення воєнного стану", проблему малозабезпеченості під час воєнного стану, зокрема серед здобувачів освіти закладу, та шляхи її подолання та соціальної підтримки, яку надає держава, куди звертатися за її призначенням в умовах воєнного стану та які документи знадобляться при цьому. Для призначення допомоги малозабезпеченим сім'ям необхідно звернутися за місцем зареєстрованого або фактичного проживання до:

- органу соціального захисту населення (якщо це орган соціального захисту населення райдержадміністрації, то лише поштою або в електронній формі через відповідні веб-сайти);
- виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади;
- центру надання адміністративних послуг.

Учасники заходу уточнили, яким чином здійснюється виплата державної допомоги під час війни.

Заявник має право обрати зручний для себе спосіб виплати допомоги: переказом на банківський рахунок або із доставкою Укрпоштою. При цьому, якщо в умовах воєнного стану банк, який виплачував допомогу, припиняє працювати, допомога перераховується в АТ Ощадбанк, про що отримувачу повідомляється додатково органами соціального захисту. Для отримання коштів необхідно звернутися до відділення Ощадбанку з паспортом та ідентифікаційним кодом. Відкривати при цьому рахунок у такому банку не обов'язково. Якщо ж допомога виплачувалася через Укрпошту, і особа в умовах війни змінила місце проживання, вона може отримати кошти: грошовим переказом через Ощадбанк без відкриття банківського рахунку (після узгодження з органом соціального захисту населення); у відділенні Укрпошти за новим місцем перебування (після узгодження з Укрпоштою за номером 0 800 300 545).

[1.2.] Створення ефективної системи управління правовими знаннями та розвиток людського потенціалу правничої спільноти та партнерських мереж БПД

На початку кожного місяця заступником начальника відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги складається та надсилається хроніка успішних справ адвокатів по захисту прав суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу.

Слід зазначити, що в період з 01.01.2023 по 31.03.2023 року відділом надання безоплатної правової допомоги було опрацьовано понад 15 актів по цивільним та адміністративним справам, за дорученнями, які були видані у 2017-2023 р.р. та частково здійснені виплати адвокатам за відзвітовану роботу.

17 січня 2023 року в приміщенні сектору «Корсунь-Шевченківського бюро правової допомоги» Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, заступником начальника відділу безоплатної правової допомоги Наталією Мамоною, було організовано робочу зустріч з адвокатом Віктором Гречухою. Метою проведення робочої зустрічі, обговорення проблемних питань пов'язаних із вчасним звітуванням адвокатом за для отримання винагороди за виконану роботу.

07 лютого та 14 березня 2023 року в приміщенні Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, заступником начальника відділу безоплатної правової допомоги, Наталією Мамоною, було організовано робочу зустріч з адвокатами Сергієм Атопкіним та Олександром Вакуленком. Мета проведеної робочої зустрічі обговорення проблемних питань, пов'язаних із вчасним звітуванням адвокатів для отримання винагороди за виконану роботу.

Заступник начальника відділу безоплатної правової допомоги Смілянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги було вжито заходів для вчасного звітування адвокатами шляхом особистих виїздів до адвокатів та допомогою у складанні актів надання безоплатної вторинної правової допомоги за для вчасного отримання винагороди за виконану ними роботою.

З адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, заступник начальника відділу безоплатної правової допомоги, наголошувала на необхідності надання якісної правової допомоги клієнтам.

[1.3.] Децентралізація системи БПД

За **I квартал 2023 року** Смілянським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги було систематично проведено “Skype” наради з працівниками бюро правової допомоги. На нарадах були обговорені основні питання організації роботи Смілянського МЦ з надання БВПД, а також проводилися навчання успішних справ та судових практик в вирішенні тих чи інших спорів. З метою якісного виконання завдань, покладених на бюро правової допомоги Центром протягом звітного періоду проведено ряд заходів щодо моніторингу діяльності відповідних відділів. В ході моніторингів працівники бюро правової допомоги отримали рекомендації щодо удосконалення напрямків роботи. Також Центром створено мережу дистанційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги на базі партнерів, які забезпечили належні умови для прийому громадян працівниками Центру.

За період з **01.01.2023** по **31.03.2023** року місцевим центром з надання БВПД та бюро правової допомоги, що є його відокремленими структурними підрозділами, було зареєстровано **_1213_** звернень клієнтів, **_1213_** особам було надано правову консультацію, **_63_** із них написали письмову заяву про надання БВПД

№ з/п	Найменування відділу МЦ	Кількість зареєстрованих звернень	Кількість наданих правових консультацій	Кількість отриманих письмових звернень про надання БВПД
1	Відділ безоплатної правової допомоги	2	2	0
2	Смілянське бюро	179	179	25

3	Кам'янське Бюро	180	180	1
4	Городищенське Бюро	131	131	4
5	Шполянське Бюро	117	117	15
6	Звенигородське Бюро	243	243	17
7	Корсунь-Шевченківське Бюро	221	221	1
8	Лисянське Бюро	140	140	0
....	Разом по МЦ	1213	1213	63

В результаті розгляду письмових заяв про надання БВПД, було прийнято **62** рішень про надання БВПД та надано **23** доручень адвокатам та **39** наказів штатним працівниками (представництво клієнта в суді або оформлення процесуальних документів). По **1** письмовому зверненню було надано відмову у наданні БВПД.

В звітному кварталі клієнти зверталися частіше з наступних питань: іншого цивільного права **219** (**18%**), з питань виконання судових рішень **18** (**1.5%**), земельного **192** (**16%**), сімейного **243** (**20%**), соціального забезпечення **100** (**8%**), з інших питань **57** (**5%**), спадкового **110** (**9%**), адміністративного **106** (**9%**), договірної **23** (**1.8%**), житлового **87** (**7%**), трудового **55** (**4.5%**), та з медичного права **23** (**0.2%**)

Щодо клієнтів, яким було надано БВПД, то за **I квартал 2023 року** найбільше позитивних рішень було прийнято по малозабезпеченим особам (середньомісячний дохід не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму) **26** (**42%**), (ветеранам війни **5** (**8%**), інвалідам **15** (**24%**), внутрішньо переміщеним особам **16** (**26%**).

Крім цього, місцевим центром в тому числі бюро правової допомоги за **I квартал 2023 рік** було:

- здійснено **11** виїздів мобільних пунктів та забезпечено діяльність **22** дистанційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги;
- загальна кількість осіб, яка звернулася за отриманням консультації та роз'яснень під час виїздів мобільних та діяльності дистанційних консультаційних пунктів склала **215** осіб, в тому числі **105** осіб звернулися за отриманням правових консультацій та роз'яснень до мобільних консультаційних пунктів та **110** осіб до дистанційних пунктів доступу до БПД;
- надано методичну допомогу **14** органам місцевого самоврядування та установам - провайдером БПД (громадським організаціям, волонтерським рухам,

юридичним особам приватного права), з якими налагоджено співпрацю щодо надання безоплатної правової допомоги;

- проведено **_118_** правопросвітницьких заходів;
- розміщено у ЗМІ **_238_** інформаційних матеріалів з питань надання БПД;
- надано **_0_** клієнтам доступ до електронних сервісів Мін'юсту.

№ з/п	Найменування МЦ та Бюро	Кількість здійснених виїздів мобільних пунктів/осіб, що отримали правову допомогу	Кількість діючих дистанційних пунктів/осіб, що отримали правову допомогу	Кількість ОМС та установ - провайдерів БПД, яким надано методичну допомогу	Кількість проведених правопросвітницьких заходів	Кількість клієнтів, яким надано доступ до електронних сервісів МЮ	Кількість інформаційних матеріалів, розміщених у ЗМІ
1	Разом по МЦ, в тому числі:	11/105	22/110	14	118	0	238
2	Кам'янське Бюро	2/29	2/11	2	19	0	17
3	Городищенське Бюро	3/30	4/14	2	20	0	21
4	Шполянське Бюро	0/0	1/9	0	19	0	7
5	Звенигородське Бюро	1/10	3/18	0	20	0	11
6	Корсунь-Шевченківське Бюро	1/7	3/15	0	19	0	9
7	Лисянське Бюро	2/19	4/20	2	9	0	3